

VIIMSE AJA PÜHADE JEESUSE KRISTUSE KIRIK • OKTOOBER 2018

Liahooona



Vanemad Gong ja Soares:
„Kristuse nime tunnistajad
kogu maailmas“, lk 12, 18

8 asja, mida teada oma piiskopi
kohta, lk 24

Joseph Smith: inspireeritud viima
edasi Siioni aadet, lk 28

Viimsete aegade lugu meie
lepingutest Jumalaga, lk 34



TEADMINE, ET MEIE
TAEVASED VANEMAD
TEGID PLAANI MEIE
LÕPLIKUKS ÕNNEKS
JA ÜLENDUSEKS,
ANNAB MEILE VAATENURGA
JA IDENTITEEDI JUMALIKE
VANEMATE ARMASTATUD
LASTENA JA SUURENDAB MEIE
USALDUST ISSANDA VASTU.

VANEM QUENTIN L. COOK

Artiklist „Kui halastav on Issand olnud“, lk 34



34

PÕHIARTIKLID

- 6** **Teenimispehimõtted: Teiste abistamiseks abi saamine**
Kuidas ja millal kaasata teisi meie teenimistöösse?



KAANEPIILDIL

Walter Rane. *Mis mul on, seda ma annan sulle*

- 12** **Vanem Gerrit W. Gong: Armastage Issandat ja usaldage Teda**
Vanem D. Todd Christofferson

- 18** **Vanem Ulisses Soares: Mees, kelles ei ole kavalust**
Vanem Neil L. Andersen

- 24** **Mida iga piiskop soovib, et tema koguduse liikmed teaksid**
Michael Meyers
Mõnikord me unustame, et piiskopid on inimesed nagu meie, kes annavad endast parima oma kutses teenimisel.

- 28** **Pühad: Kiriku lugu – 8. peatükk: Kristuse Kiriku taassünd**
Mormoni Raamatu trükkimise ajal juhatatakse mitmeid inimesi tõelisesse Kirikusse. Pärast raamatu avaldamist organiseerib Joseph Kiriku.

- 34** **Kui halastav on Issand olnud**
Vanem Quentin L. Cook
Liikmed saavad innustust, kui nad loevad ustavatest viimse aja pühadest uuest mitmekõitelisest Kiriku ajaloost.

LÜHILOOD

- 4** **Usuportreed: Michael Isaac – Bydgoszcz, Poola**
- 10** **Millesse me usume?: Mis saab kümniserahast?**
- 40** **Viimse aja pühade hääled**
- 80** **Peatse kohtumiseni: Meie toetus**
President James E. Faust



48

44 Meie motivatsioon elada evangeeliumi järgi

Mindy Selu

Meil on tõesti vaid üks põhjus, miks elada õigemeelselt.

48 Esimene samm meeleparanduse suunas

Aurilas Peterson

Piiskopiga vestlema minemine võttis palju julgust, kuid sellest oli väga kasu.



**Kas sa leiad üles
käesolevasse
väljaandesse
peidetud
Liahoona? Vihje:
kuidas sa lased
oma valgusel
särada?**



50

50 Issanda viisil õppimine

Vanem David A. Bednar

Kui laseme Vaimul õpetada, siis kasvab meie võime õppida.

54 5 moodust üldkonverentsist õppida

Vaata ideid, kuidas üldkonverentsi sõnumitest rohkem kasu saada.

56 Õpetused Pühalt Vaimult

Teismelised jagavad üldkonverentsilt õpitut.

58 Plakat: Kui te kuulate

59 Faktid üldkonverentsi kohta

60 Küsimused ja vastused

Kuidas saan ma kutsuda oma koju Vaimu, kui pereliikmed tülitsevad ja vaidlevad?

62 Teerajad, mis valmistavad teid ette teie tulevikuks

Noorte täiskasvanute kogemused võivad aidata teil tulevikus edukad olla.



72

66 Jumala armastuse edasiandmine

Allie B.

Kui me kolisime, siis märkasim, et meie koguduses polnud palju inimesi. Seega otsustasin midagi ette võtta.

67 Kanjonipalve

Carsen K.

Kartsin, et me ei leia tagasiteed auto juurde.

68 Laske oma valgusel särada: Särades eredalt Tšehhi Vabariigis

70 Apostlid tunnistavad Kristusest

Vanem Jeffrey R. Holland

71 Meie lehekülg

72 Usk, lootus ja arm – 3. osa: Lootus Hollandis

Megan Armknecht

74 Mormoni Raamatu lugemise klubi

75 Vana Testamendi kangelased: Ester oli vapper

76 Pühakirjalood: Kuninganna Ester

Kim Webb Reid

79 Värvimisleht: Ma saan aidata teistel tunda, et neid armastatakse

OKTOOBER 2018 20. AASTAKÄIK NR 2 LIAHOONA 14754 124

Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kiriku eestikeelne ajakiri

Esimene Presidentkond: Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, Henry B. Eyring

Kaheteistkümne Apostli Kvoorum:

M. Russell Ballard, Jeffrey R. Holland, Dieter F. Uchtdorf, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund, Gerrit W. Gong, Ulisses Soares

Peatoimetaja: Hugo E. Martinez

Asetoimetajad: Randall K. Bennett, Becky Craven

Konsultandid: Brian K. Ashton, LeGrand R. Curtis Jr., Edward Dube, Sharon Eubank, Cristina B. Franco, Donald L. Hallstrom, Douglas D. Holmes

Tegevdirektor: Richard I. Heaton

Kiriku ajakirjade osakonna juhataja: Allan R. Loyborg

Toimetuse juhataja: Garff Cannon

Tegevtoimetaja: Adam C. Olson

Tegevtoimetaja asetäitja: Ryan Carr

Kaastoimetaja: Francisca Olson

Toimetust: Maryssa Dennis, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Lori Fuller, Garrett H. Garff, LaRene Porter Gaunt, Jon Ryan Jensen, Charlotte Larcabal, Michael R. Morris, Eric B. Murdock, Sally Johnson Odekirk, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Mindy Selu, Chakell Wardleigh, Marissa Widdison

Kujundusosakonna juhataja: J. Scott Knudsen

Kujundusjuht: Tadd R. Peterson

Kujundusosakonna personal: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, Mandie Bentley, C. Kimball Bott, Thomas Child, David Green, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Emily Chieko Remington, Mark W. Robison, Brad Teare, K. Nicole Walkenhorst

Intellektuaalomandi koordineerija:

Collette Nebeker Aune

Tootmisjuht: Jane Ann Peters

Tootmisosakonna personal: Ira Glen Adair, Julie Burdett, Thomas G. Cronin, Bryan W. Gygi, Ginny J. Nilson, Derek Richardson

Trükietevallmistus: Joshua Dennis, Ammon Harris

Trükiosakonna juhataja: Steven T. Lewis

Levijuh: Troy R. Barker

Tõlkijad: Märt Baumer ja Kadri Jõgi

LIAHOONA tellimiseks võtke ühendust kohaliku jaotuskeskusega.

Käsitirjad ja küsimused esitage internetiaadressil liahona.lds.org, e-posti teel liahona@ldschurch.org või postiaadressil *Liahona*, Rm. 2420, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0024, USA.

Ajakiri *Liahona* (Mormoni Raamatust pärit sõna, mis tähendab kompassi või suunanäitajat) ilmub albaania, armeenia, bislama, bulgaaria, eesti, fidži, hiina, lihtsustatud hiina, hispaania, hollandi, horvaadi, indoneesia, inglise, islandi, itaalia, jaapani, khmeeri, kiribati, korea, kreeka, leedu, läti, malagassi, maršalli, mongoli, norra, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeeia, saksa, samoa, sebu, sloveeni, soome, suahiili, taani, tagalogi, tahiti, tai, tonga, tšehhi, ukraina, ungari, urdu, vene ja vietnami keeles. (Ilumise sagedus sõltub keelest.)

© 2018 Kõik õigused kuuluvad Intellectual Reserve Inc'ile. Trükitud Ameerika Ühendriikides.

Autoriõiguste informatsioon: kui ei ole öeldud teisiti, võib Liahona materjali kopeerida isiklikuks, mittekaubanduslikuks kasutamiseks (kaasa arvatud Kiriku kutsete jaoks). See otsus võidakse igal ajal tühistada. Pildimaterjali kopeerimine ei ole lubatud, kui talle puudutaval real on selle kohta vastav märge. Autoriõiguste küsimustes peaks pöörduma intellektuaalomandi kontori poole aadressil: 50 E. North Temple St., FL 13, Salt Lake City, UT 84150, USA; email: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada: October 2018 Vol. 20 No. 2. LIAHOONA (USPS 311-480) Estonian (ISSN 1521-4745) is published two times a year (April and October) by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$2.00 per year; Canada, \$2.40 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 507.1.5.2). Send address changes to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, PO Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368.

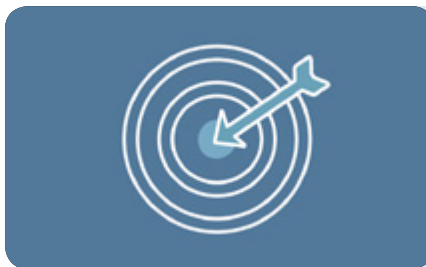
Lisateave internetis



Lugege artikleid ja saatke meile enda oma aadressil liahona.lds.org.



Leidke inspireerivaid, jagatavaid sõnumeid (inglise, portugali ja hispaania keeles) aadressil facebook.com/liahona.



Saatke tagasisidet aadressil liahona@ldschurch.org.



Tellige aadressil store.lds.org või külastage jaotuskeskust, küsige koguduse juhtidelt või helistage numbril 1-800-537-5971 (Ameerika Ühendriikides ja Kanadas).

PILOID GETTY IMAGES

SELLE VÄLJAANDE TEEMAD

Number näitab, millisel leheküljel artikkel algab.

Andestus, 48, 72
Armastus, 66, 79
Eeskuju, 68
Enesega toimetulek, 40, 62
Ilmutus, 41, 50
Jeesus Kristus, 44, 70
Joseph Smith, 28, 34
Julgus, 75, 76
Kiriku ajalugu, 28, 34

Kiriku juhid, 12, 18
Kümnis, 10
Meeleparandus, 48
Misjonitöö, 43, 66
Mormoni Raamat, 28, 74
Palve, 4, 40, 41, 67, 68
Piiskopid, 24, 48
Prohvetid, 42, 71, 80
Püha Vaim, 50, 56, 60
Taevane Isa, 34, 43

Teenimine, 6, 24
Templid, 42, 71
Tunnistus, 56, 68, 71
Tõehõive, 62
Usk, 4, 40, 42, 44
Vana Testament, 75, 76
Vastuseis, 4
Õppimine, 50
Ühtsus, 24, 43, 60
Üldkonverents, 54, 56, 58, 59





USUPOORTEED

„Haigus võib teha palju head,” räägib Michael, kes kannatab neerupuudulikkuse käes. Kuna haigus on suurendanud tema tänuikkust evangeeliumi eest, ütleb ta, et „see on hea katsumus”.

LESLIE NILSSON, FOTOGRAAF

Michael Isaac

Bydgoszcz, Poola

Alguses olin ma vihane.

„Miks juhtus see minuga?”
Ma palvetasin. „Issand, ma olen sind teeninud.” Mõne aja pärast ma mõistsin. Pühakirjad ütlevad, „et see, kellel on usku minusse, et saada tervendatud, ja ei ole surmale määratud, saab tervendatud” (ÕL 42:48).

Kiriku liikmed palvetavad jätkuvalt minu eest, kuid minu tervis halveneb. Nad arvavad, et nende palveid ei võeta kuulda, kuid neid võetakse kuulda, kuna nad saavad paremaks ja kuna mina tunnen armastust, mida nad minu vastu näitavad.

Isegi kui ma oleksin terve, siis kui kaua minuvanusel ikka jäänud oleks? Siiski on mind veel palju eesootamas.

Mul on Kirik. Mul on viis, kuidas hoida Jumalaga ühendust palve, paastumise ja kõige kaudu, mida me teeme. Mida mul veel vaja läheb?

Mõnikord ütlen ma iseendale: „Võib-olla olen ma selle pärast haige, et ma võiksin mõista, millisesse toredasse kirikusse ma kuulun, milline suurepärane aade see on.”

LISAINFO

Leidke lisainfot president Russell M. Nelsonilt, kuidas lootuse väe abil elu katsumustega silmitsi seista veebilehel lds.org/go/10185.

Leidke rohkem usuportreesid aadressil lds.org/go/18.

Teenimispõhimõtted

ABISAAMINE TEISTE ABISTAMISEKS

Kuidas võime kaasata teisi, kui vajame abi oma teenimistöös?

Osalege teenimisvestlustel ja nõukogu koosolekutel kuu esimesel pühapäeval.

Kui hulgisklerooos Kathy ratastooli aheldas, vajas ta iga õhtu abi ratas-
toolist voodisse saamisel. See töö
käis mistahes ühele liikmele üle jõu. Seega
pidas vanemate kvoorum olukorra üle nõu
ja otsustas teha ajakava, et teda iga õhtu
abistada.¹

Kui me õpime tundma nende inimeste
vajadusi ja nõrkusi, keda me teenime, siis
võib meil vaja minna abi, et neid vajadusi
rahuldada. Teenimisvestlused ja nõukogu
koosolekud kuu esimesel pühapäeval on
kaks võimalust arutada, kuidas sobilikult
teisi kaasata.

Teenimisvestlused

Need iga kvartali jooksul toimuvad
vestlused teenivate õdede ja Abiühingu
juhatuse või teenivate vendade ja vanemate
kvoorum juhatuse vahel on ainsad *formaal-*
sed vestlused, kus me räägime inimestest,
keda me teenime. Teenimisvestlus on

võimalus vähemalt kord kvartalis (1) aru-
tada meile määratud perede ja üksikute
inimeste tugevuste, vajaduste ja väljakut-
sete üle; (2) otsustada, milliste vajaduste
lahendamisel võib kvoorum, Abiühing või
koguduse nõukogu abiks olla; ning (3) õp-
pida juhtidelt ja saada teenimispüüdlustes
innustust.

Vanemate kvoorum juhataja ja Abiühingu
juhataja räägivad tähtsatest vajadustest otse
piiskopile ja saavad temalt nõu ja juhatust.

Võite saada lisainfot teenimisvestluste
kohta veebilehelt ministering.lds.org.

Teenimisvestluse tähendusrikkaks muutmine

Et toetada President Russell M. Nelsoni
ütlust, et teenimisprogramm on telg, millel
pöörleb Kiriku edasiminekuks, ütles vanem
Gary E. Stevenson Kaheteistkümneme Apostli
Kvoorumist, et „tema nägemuse elluvii-
mine sõltub .. paljuski sellest, kui hästi

Artiklid „Teenimisõhimõtted” on mõeldud, et aidata meil õppida, kuidas üksteise eest hoolitseda. Need pole mõeldud küllastamisel jagamiseks. Kui me õpime tundma inimesi, keda me teenime, siis õhustab Püha Vaim meid teadmisega, millist sõnumit nad lisaks teie hoolitsusele ja kaastundele vajavad.



JEESUS KAASAS TEISI

Jeesus toitis 5000 inimest viie leiva ja kahe väikese kalaga.

Lugege Johannese 6:5–14, et leida, mitu korda kaasas

Päästja teisi oma teenimistöösse.



teenivaid vendi ja õdesid teenimisvestlustes õpetatakse ja kaasatakse”.²

Neli näpunäidet teenivatele vendadele ja õdedele:

- Minge vestlusele, et juhatus saada. Olge valmis õppima.
- Olge valmis arutama vajadusi, mille rahuldamiseks teil võib abi vaja minna.
- Keskenduge inimese tugevustele ja võimetele, mitte ainult vajadustele.
- Võtke juhatusega vajadusel ühendust väljaspool igas kvartalis toimuvaid vestlusi.

Viis näpunäidet juhtidele:

- Vestlused ei pea kestma kaua, kuid andke endale piisavalt aega, et kohtuda kuskil, kus oleks võimalik tähendusrikkalt vestelda.
- Kasutage võimalust teenida teenivat venda või õde.
- Ärge küsige küsimusi, mis jäta- vad mulje, et te lihtsalt loendate külastusi või panete linnukese kirja („Kas sa teenisid?”). Küsige küsimusi, mis kinnitavad soovitud käitumist („Milliseid õhutusi oled sa tundnud, kui sa selle pere eest palvetasid? Mis juhatus, kui sa nende õhutuste ajal tegutsesid?”).
- Kuulake siiralt ja tehke märkmeid.

- Pidage koos nõu. Teenimiskaaslased võivad saada ilmutust nende kohta, keda nad on teenima määratud.³

Teenimisvestluste küsimused ja vastused

Mis on teenimisvestlus?

See on arutelu teenivate vendade ja vanemate kvoorumi juhatuse liikme või teenivate õdede ja Abiühingu juhatuse liikme vahel kohas, mis võimaldab neil otsida ja saada Püha Vaimu inspiratsiooni. See aitab teenivatel vendadel ja õdedel saada inspiratsiooni hoolitseda, armastada, õpetada ja trööstida Päästja viisil.

Kas need igas kvartalis toimuvad vestlused peavad toimuma näost näkku?

Tavaliselt peetakse vestlusi vahetult näost näkku, kuid neid võib teha ka telefoni teel või veebis, kui alati pole võimalik isiklikult kohtuda. Võimaluse korral osalevad vestlusel mõlemad kaaslased.

Mis on teenimisvestluse eesmärk?

Teenimisvestlused on võimalus teenivatele vendadele ja õdedele vaadata üle hetkeolukord, teha plaane tulevikuks ja saada abi nende isikute või pere jaoks, keda nad teenivad. See on võimalus rääkida, milliste vahenditega saavad kvoorum ja Abiühing abiks olla.

Kuidas ma toimin konfidentsiaalse või tundliku probleemi korral?

Teenivad vennad ja õed jagavad konfidentsiaalset infot ainult vanemate kvoorumi või Abiühingu juhatajaga või otse piiskopiga. Konfidentsiaalset või tundlikku infot ei tohiks jagada esimesel pühapäeval toimuvatel nõukogu koosolekutel.

Võite vaadata teenimisvestlustest rääkivaid koolitusvideoid aadressil **ministering.lds.org**.

Teiste vajaduste üle nõupidamine on teenimisvestluste tuum. Vt ka 2018. a septembrikuu teenimispõhimõtete artiklit „Pidage nõu nende vajaduste üle”.



Esimese pühapäeva nõukogu koosolekud

Lisaks teenimisvestlustele on esimesel pühapäeval toimuvad nõukogu koosolekud võimalus kaasata teisi teenimisse. Abiühingu ja vanemate kvoorumis koosolekutel võivad osalejad saada inspiratsiooni Pühalt Vaimult ja teistelt osalejatelt.

Nõukogu koosoleku eesmärk on:

- „pidada koos nõu kohalike kohustuste, võimaluste ja väljakutsete üle,
- õppida üksteise kaemustest ja kogemustest ning
- teha plaane Vaimult saadud muljete ajel tegutsemiseks.”⁴

Nõukogu koosolekud on enamasti kui arutelud, need koosolekud juhivad meid Vaimu juhatusel tegutsema kas iseseisvalt või rühmana. Liikmed võivad nende koosolekute tulemusel tunda soovi saata korda Issanda tööd.

Üleskutse tegudele

„Meie tänane palve on,” ütles vanem Jeffrey R. Holland Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist, „et iga mees ja naine ning meie vanemad noored mehed ja noored naised .. [pühenduvad] üha põhjalikumalt kogu südamest üksteisest hoolimisele, ammutades selleks motivatsiooni vaid Kristuse puhtast armastusest.”⁵ ■

VIITED

1. Vt *Mormon Messages* video „Lift”, lds.org/media-library.
2. Gary E. Stevenson videos „Teenimisvestlused”, ministering.lds.org.
3. Vt Russell M. Nelson. „Teenimine” – 2018. a kevadine üldkonverents.
4. „Tule, järgne mulle – Melkisedeki preesterlusele ja Abiühingule”. – comefollowme.lds.org.
5. Jeffrey R. Holland. „Olla koos liikmetega ning neid tugevdada”. – 2018. a kevadine üldkonverents.

MIS SAAB KÜMNISERAHAST?

Mis saab rahast, mida te kümniseks maksate?



Teie teenite raha.



Te annetate 10 protsenti oma sissetulekust kümniseks (vt ÕL 119).



Te annate oma kümnise piiskopkonna või koguduse juhatuse liikme kätte või teete ülekande veebilehel donations.lds.org.



Esimene Presidentkond, Kaheteistkümne Apostli Kvoorum ja Juhtivpiiskopkond moodustavad Kümnise Jaotamise Nõukogu (vt ÕL 120). Issanda juhatusel teevad nad inspireeritud otsuseid, kuidas seda püha kümnise raha kasutatakse.

KÜMNIST VÕIB KASUTADA:



Templite, kirikuhoonete ja Kiriku omandis olevate hoonete ehitamiseks ja hooldamiseks



Kiriku haridusprogrammide tööks



Pühakirjade ja muude materjalide trükkimiseks



Pereajaloo uurimistööks



Sotsiaal- ja humanitaarabi andmiseks



Misjonitööks



Kiriku üritusteks, kus koguduse liikmed saaksid sõbrustada

ÕPPIGE ROHKEM

- Vanem David A. Bednar. Taevaluugid. – 2013. a sügisene üldkonverents
- Malaki 3:7–18
- „Kümnis”. Usule truud (2004), lk 84–85



Vanem D. Todd Christofferson
Kaheteistkümne
Apostli Kvoorumist

VANEM GERRIT W. GONG: **Armastage Issandat ja usaldage Teda**

Vastabiellunud Inglismaa Oxfordi ülikooli magistrant Gerrit W. Gong õppis isikliku kogemuse kaudu, et kui armastame Issandat ja usaldame Teda, siis Ta aitab, juhatab ja tugevdab meid.

Gerrit oli Rhodesi stipendiaat, kes tudeeris korraga kahes kraadiõppes, millest üks oli doktoriõpe. Samal ajal teenis ta Oxfordi koguduse piiskopkonnas. Temal ja ta naisel Susanil oli meeles Kaheteistkümne Apostli Kvoorum liikme vanem David B. Haighti (1906–2004) nõu, mida ta neile Soolajärve templis neid kokku pitseerides andis. „Ta ütles, et meil peaks alati olema kutse,” ütles vanem Gong. „Me teadsime, et kui usaldame Jumalat ja anname endast parima, siis Ta aitab meid.”

Gerrit ja Susan saidki enda sõnul tunda „jumalikku abi ja õrna halastust”. Gerrit täitis piiskopkonnas teenimise kõrvalt kõik akadeemilised nõuded, et saada doktori-kraad, puudu oli ainult väitekiri. Ta palus oma Oxfordi koguduse piiskopil Alan Websteril anda talle preesterluse õnnistus. Õnnistuse kaudu sai Gerrit lubaduse: „Tee edasi kõik endast olenev ja Issand õnnistab sind.”

Kaks koguduse liiget, kes olid kogenud sekretär-juristid, pakkusid end appi trükkima käsikirja ning Gerrit saigi paari kuuga väitekirja valmis. Õigupoolest lõpetas ta nii magistri- kui ka doktoriõppe korraga kõigest kolme aastaga. Pärast lõpetamist võttis ta vastu pakkumise teha ülikooli juures teadustööd. Kogemus Oxfordis kasvatas tema usaldust Issanda vastu ning see usaldus on

jäänud temaga tänapäevani ja õnnistab Gerrit W. Gongi jätkuvalt ka praegu, mil ta teenib Kaheteistkümne Apostli Kvoorumis.

Leivad ja kalad

„Issand on hea ja helde ning püüab meid õnnistada,” on vanem Gong öelnud. „Kui anname endast parima, siis võimaldab Ta meil teha rohkem, kui muidu oleksime suutnud. See on nagu leibade ja kalade mitmekordistamine. Issand võtab selle, mis on, ja muudab selle hoopis suuremaks, kui me ise oleksime suutnud.

Tema sõnul kehtib leibade ja kalade põhimõtte ka õppimise kohta. „Isegi kui kooliharidust pole võimalik saada, loeb õppimise vaim, sest õppimine on igavene. Hoolimata





olukorrast võime kõik valgust ja tõe otsida. Kui nii teeme, aitab Issand meil seda leida.”

Lepinguline kuuluvus

Oxfordis õppis vanem Gong veel ühe põhimõtte, mida nimetab lepinguliseks kuuluvuseks.

„Kui saame lähedasemaks Issandaga, saame lähedasemaks ka üksteisega,” ütles ta. „Oxfordis hindasime Susaniga oma kogemusi koguduses sama palju kui kogemusi akadeemilises vallas. Paljud meie parimad sõbrad on saanud Oxfordi kogudusest.

Nende seas on Tim ja Katherine Witts, kel on meeles Gongidega ühine templiskäik.

Vanem Gongi sõnul on ta õnnelik suuresti tänu oma vanematele Jeanile ja Walterile ning abikaasa Susanile. Tema vanematekodus valitses „sügav aupaklikkus ja äratundmine, et Jumal armastab igat oma last,” ütles ta. Kui vanem Gong esimest korda oma naist kohtas, näis talle, et on Susanit alati tundnud.

vanemate, sugulaste, naabrite, misjonijuhatajate, õdede ja preesterluse juhtide ees, kes on meie vastu head, kes juhivad meid ja innustavad meid tulema Kristuse juurde.”

Perepärand

Vanem Gongi pereajalugu ulatub tagasi 34 põlvkonda ning jõuab järgepidi Dragon Gong I-ni, kes sündis 837 pKr. Vanem Gongi vanavanemad emigreerusid Hiinast Ameerika Ühendriikidesse. Tema ema Jean liitus Kirikuga Ameerika Ühendriikides Hawaiil, kui oli teismeline, ning käis hiljem Ühendriikides Utah’ osariigis Provos Brigham Youngi ülikoolis

„Mul on selgelt meeles, kuidas vend Gong võttis ära käekella, et see teda segama ei hakkaks ning et aeg igavikuliste asjade üle mõtisklemist ei piiraks,” sõnas õde Witts. „See väike tegu on aidanud mul templis teenides hoolsam olla.”

Gongid saavad tihti kokku sõpradega, keda tunnevad tänu evangeeliumile. „Mulle tullakse ütlema „Me töötasime koos, kui sa teenisid kõrgemas nõukogus” ja muud sellesarnast,” ütles vanem Gong, „ja sama kehtib minu puhul. Olen tänulik vaiajuhataja ja koguduse nõukogu eest, kes mind aitasid, kui olin noor piiskop. Me kõik oleme tänuvõlgased oma

(BYU-s). Toona elas ta Gerrit de Jongi peres, kes oli Kaunite Kunstide kolledži dekaan. „Jongide pere aitas mul mõista, milline näeb välja evangeeliumi järgi elav pere,” ütles ta.

Pärast BYU-d käis Jean Ameerika Ühendriikides California osariigis Palo Alto linnas Stanfordi ülikoolis. Seal kohtas ta Walter A. Gongi. „Tema juba oli kristlane ja mõistis lennult, mida taastatud evangeelium pakub,” ütles Jean. Walter liitus Kirikuga ja aasta hiljem abiellus paar Soolajärve templis. Mõlemast said kutselised pedagoogid, kes õpetasid kahepeale kokku rohkem kui 70 aastat.

„Isast sai ka patriarh,” ütles vanem Gong, „ja kuna patriarhaalseid õnnistusi anti meie kodus, täitis meie kodu sügav aupaklikkus ja äratundmine, et Jumal armastab igat oma last.”

23. detsembril 1953 sündis Ameerika Ühendriikides California osariigis Pedwoodi linnas Jeani ja Walteri esimene laps. „Tema nimi Gerrit on Hollandi sugemetega, et avaldada austust Gerrit de Jongile,” selgitab Jean. „Tema keskmine nimi on isa auks Walter. Ja meie perekonnanimi tuleb Hiinast, austamaks tema päritolu.”

Jeani sõnul oli Gerrit oma noorema õe ja venna suhtes väga hooliv. „Talle meeldis neid aidata,” ütles ta, „isegi selliste väikeste asjadega nagu kingapaelte siduma õpetamine.” Tal on meeles, et tuli kord kirikust koju ja kuulis pealt, kuidas Gerrit ja Brian omavahel kurtsid, sest nende meelest oli üks sakramendikoosoleku kõne igav olnud. „Ma esitasin neile üleskutse: „Aga mõelge siis ise parem kõne välja.” Poisid võtsid üleskutse vastu ja hakkasid kõnede rohkem tähelepanu pöörama,” ütles ta.

Teismelisena armastas Gerrit koos teiste koguduse noorte meestega matkamas käia. Tema

Vasakult: Marjorie ja Gordon B. Hinckley tervitamas Gerritit ja Susanit nende abieluvastuvõtul. Vanem Gong õpetas misjonärina Taiwanis üht perekonda ning aastaid hiljem, üldjuhinna, kohtus ta ühe selle pere tütre lapselapselaga. Vietnamis olles tegid vanem ja õde Gong seinamaali, et valmistada rõõmu raskustes lastele. Gongi pere liikmed kohtusid kõigiga, kes neile Vietnamis seinamaali tegemisel abiks olid.

eluaegsel sõbral Wally Salbackal on üks neist matkadest eredalt meeles. „Olin seal koos Gerriti, tema venna Briani ja ühe sõbraga, kes ei olnud meie Kiriku liige. Mingil põhjusel hakkasime laulma kirikulaule. Gerrit laulis meeloodiat, Brian tenorit ja mina bassi. Me laulsime vist oma 10 kuni 20 laulu, lihtsalt lõbu pärast. See oli hea kogemus. Meie mitteliikmest sõbrale avaldas see muljet.”



Vend Salbackal on meeles ka, et keskkoolis palus Gerrit ergutajatel hääletult maletajaid ergutada. „Ta veenis neid, et moraalne tugi tuleb kõigile kasuks,” ütles ta, „ja nad tulidki turniirile!”

Pärast kooli läks vanem Gong Brigham Youngi ülikooli. Aastatel 1973–1975 teenis ta Taiwanis Taipei misjonil, siis naasis BYU-sse, kus sai 1977. aastal bakalaureusekraadi Aasia ja ülikooli uuringute erialal.

Kohtamaskäimine ja abielu

Pärast misjonit pakkus vanem Gong end vabatahtlikuks viima läbi Provo Misjonäride Koolituskeskuse pühapäevaseid küünlavalgusõhtuid. Küünlavalgusõhtud aitasid Taiwanis minevatel misjonäridel tutvuda kohalike

inimeste, kommete ja kultuuriga. Üks osalevatest misjonäridest oli õde Susan Lindsay Taylorsville'ist Utah'st. Ta on Richard P. ja Marian B. Lindsay tütar. Vend Lindsay oli Seitsmekümnete teise kvoorumi liige. „Mulle näis, et olen Susanit alati tundnud,” ütles vanem Gong.

Kaks aastat hiljem, mõni kuu pärast seda, kui Susan oli misjonilt tagasi BYU-sse tulnud, viibis Provos koos perega ka Gerrit. Tema isa oli ülikoolis õppejõud ning Gerrit oli tulnud neile kaheks nädalaks külla. Külaskäik pikenes neljale nädalale ning nad käisid iga päev Susaniga koh-tamas. Seejärel läks ta enne Oxfordi naasmist Hawaiile internatuuri.

„Me kurameerisime teine teisel pool maakera,” meenu-tab vanem Gong. „Püüdsin jätkata õpinguid Inglismaal,



õppides samal ajal kõike, mis vähegi sain, tema kohta, kes viibis teisel pool Atlandi ookeani.”

„Me kihlusime telefoni teel,” ütles õde Gong. „Ta tuli tagasi koju tänapühade ajal ning me abiellusime esimesel päeval, mil tempel uuel aastal lahti tehti. Kaks nädalat hil-jem lendasid nad Inglismaale, et alustada kooselu.

„Abielludes räägitakse kahe pere ühekssaamisest,” ütles vanem Gong. „Täpselt nii minuga juhtuski. Ma tunnen, et olen ühtmoodi nii Lindsay kui ka Gongi pere liige.”

Silmapaistev karjäär

Pärast lühiajalist tööd Oxfordis astus Gerrit Washington D.C.-s Ameerika Ühendriikide valitsuse teenistusse. 1984. aastal teenis ta Reagan-Bushi tagasivalimise kampaania meeskonnas, kus tema kontorikaaslasel oli Mike Leavitt, kellest sai hiljem Utah' kuberner. „Gerrit oli tähelepanelik ja kaalutlev,” ütles vend Leavitt, „kuid eriliselt paistis ta silma oma raugematu heasüdamlikkusega.”

1985. aastal teenis Gerrit välisministeeriumi aseministri erinõunikuna. 1987. aastal sai temast Ameerika Ühendriiki-de Pekingis Hiinas asuva suursaadiku erinõunik. Ja vahe-mikus 1989–2001 teenis ta eri ametikohtadel Washington D.C. Strateegiliste ja Rahvusvaheliste Uuringute Keskuses. Seejärel naasis ta akadeemilisse ringkonda, võttes vastu tööpakkumise strateegilise planeerimise direktori kohale BYU-s. Seda tööd tegi ta üheksa aastat.

Tema kõrval asuvas kontoris töötas BYU kommunikatio-nidirektori assistent Carri Jenkins. Tal on meeles Gerrit Gongi võime end ümbritsevaid inimesi innustada. „Kui sa polnud kindel, kas suudad mõne raske ülesandega hakka-ma saada, siis tema oli selles kindel sinu eest,” ütles ta. „Ta tegi kõik endast oleneva, et anda nõu, süstida lootust ja utsitada edasi minema ja end tõestama.”





Föderalkohtunik Thomas B. Griffith, kes tundis vanem Gongi nii Washingtoni kui ka BYU päevilt, kirjeldab suhteid temaga järgmiselt: „Vestluse lõpuks mõistsid, et ta on keskendunud täielikult sinule. Ta on suurepärase kuulaja. Ja ta esitab küsimusi, mis panevad mõtlema.”

Emeriitseitsmekümne ja endise BYU presidendi Cecil O. Samuelsoni sõnul on vanem Gong „üldiselt vaikne, kuid ta mõtted pidevalt liiguvad”.

Pereelu

Gerrit ja Susan Gongi perre sündis neli poega, kelle nimed on Abraham, Samuel, Christopher ja Matthew. Nad kõik kasvasid üles erinevates oludes.

„Kui elasime Pekingis, oli meie lastel õnn saada üksteise parimateks sõpradeks,” ütles vanem Gong.

„Teisest küljest oli neil jälle võimalus näha laia maailma,” lisab õde Gong. „See omakorda aitas meil perena ühtsemaks muutuda. Poisid ütlevad ikka, et parim, mida me vanemadena nende heaks teha saime, oli anda neile vennad.”

„Kord kasutasime ära kõik kogutud lennufirma boonuspunktid,” ütles vanem Gong. „Lasime igaühel sihtkoha valida. Alustasime Washington D.C.-st, kus toona elasime, seejärel sõitsime Inglismaale, Tšehhi, Kreekasse, Türki, Indiasse, Hiinasse ja Jaapanisse.”

„Kogu reisi kestel oli meil üks kindel reegel,” ütles Susan. „Kuhu me ka ei läinud, pidime sööma kohalikku toitu.” Reisi lõppedes Jaapanis ütles vanem Gong poegadele, et viib nad restorani, mis on maailmakuulus oma veiseliharoogade poolest. Neli näljast poega ja kaks vanemat pistsid McDonald'sis kinni 17 hamburgerit!

„Mõlemad, nii ema kui ka isa, hindasid kõrgelt õppimist ja kogemusi,” ütles Abraham. „Isa on sügavalt

veendunud, et kogemused vormivad inimesi ja kultuure.” Abraham täheldab ka, et ta isa „valib hoolikalt sõnu, kuna soovib öelda vaid seda, mida tõeliselt mõtleb ja sügavalt usub”.

Samil on meeles järgmine seik: „Kuigi isa oli välisministeeriumis töötades väga hõivatud, leidis ta igal õhtul aega, et juhendada ja treenida mind kolmanda klassi matemaatikavõistluseks, millest tahtsin osa võtta ja mille nimi oli Väljakutse 24. Ta ütles, et kui võidan, korraldame peo, kus pakutakse jäätist 24 lisandiga.” Sam pääses küll riiklikku finaali, kuid ei võitnud. Gongi pere tähistas seda ikkagi kokkulepitud moel. Kuid polnud lihtne leida 24 lisandit – üheks neist sai vinnutatud veiseliha.

Christopher ja Matthew kommenteerisid, kui väga nad hindavad „usaldust, armastust ja pühendumust, mida isa ja ema üles näitavad”. See on armastus, mida vanem ja õde Gong jagavad üksteise, iga oma poja ja sugulastega.

„Peale pühendunud isa olemise on Gerrit ka pühendunud poeg ja vend,” ütles Susan. „Need rollid on talle



tähtsad. Ta aitab meil mõista, et peresuhted on kõige tähtsamad.”

Kogemused Kirikus

Kuigi vanem Gong oli hõivatud karjääri ja perekonnaga, jätkas ta hea meelega teenimist ka Kirikus, täites oma kutseid, olles kõrgem nõuandja, seejärel ülempreestrite grupi juht, vaia pühapäevakooli juhataja, seminariõpetaja, piiskop, vaia misjonijuhataja, vaiajuhataja ja piirkonna seitsekümmend.



Vasakult: Vanem Gong kohtus Tais Bangkoki katoliku peapiiskopi Kriengsak Kovithavaniji kardinali Tema Kõrgus Francis Xavieriga. Vanem Gong tunneb rõõmu üks-ülele reisi-dest oma poegade, ühe sellise näitena reis Kanadasse koos poja Samiga. Vanem Gong jagamas mõtteid Eluleivast seminari- ja instituudiõpetajatele 2017. aastal. Õde Gong tervitamas Kambodža liiget tema kodus.

Ükskõik mida teda tegema kutsutakse, ka pereelus, ilmnevad tema puhul pidevalt teatud iseloomuomadused. „Ta näeb kõikides Taevase Isa poegi ja tütreid,” ütleb õde Gong. „Kuid ennekõike armastab ta Issandat. Ta soovib tõesti kogu südamest ehitada kuningriiki ja õnnistada Taevase Isa lapsi.”

Ja ta imetleb oma naist. „Ükskõik mida mul teha palutakse,” ütleb vanem Gong, „on Susan mulle alati toeks. Ta tunneb end kõikidega mu- gaval ja on neist siiralt huvitatud. Ta on alati olnud valmis külastama uusi paiku ja proovima uusi asju. Olen selle eest väga tänulik.”

Teenimine Seitsmekümnes

3. aprillil 2010 toetati vanem Gerrit W. Gongi seitsmekümnenä. Ta määrati teenima Aasia piirkonna juhatusse, mille peakorter asub Hong Kongis. Hiljem sai temast Aasia piirkonna juhataja. 6. oktoobril 2015 toetati vanem Gongi Seitsmekümne juhatuse liikme- nä. Nii jätkus tema kogemus rahvusvahelisel tasandil, muuhulgas tuli tal koostada piirkond- likke ülevaateid maailma eri paikade, näiteks Aafrika ja Kesk-Ameerika kohta.

„Kohtud kõigi nende paikade pühadega ja hakkad neid armastama,” ütles ta. „Olen õnnis- tatud, et saan kuulata neid rääkimas oma usust, kuna nende kogemused Jumala tööst nende elus muutuvad osaks sellest, kuidas nad Jumala olemust ja Tema armastust meist igapäevaste vastu mõistavad.”

„Ükskõik kuhu me vanem Gongi saadame, tunnevad asjaosalised, et on leidnud endale sõbra,” ütleb president Russell M. Nelson. „Ta on kõrgelt haritud, kuid ka alandlik. Ta suhes- tub igat laadi inimestega ja on alati valmistanud ja veenev.”

Apostlikutse

Kui president Nelson vanem Gongi Kahe- teistkümmene Apostli Kvoorumi liikmena teenima kutsus, võttis prohvet „armastavalt mu käed, kallid Susan istus mu kõrval, ja esitas mulle sel- le püha kutse Issandalt. See võttis lausa hinge- tuks” (Jeesus Kristus on üles tõusnud. – 2018. a kevadine üldkonverents). Alandliku südamega, kuid kindel armastuses Issanda vastu ja usal- duses Tema suhtes, võttis vanem Gong kutse vastu. Teda toetati 31. märtsil 2018. Hoolikalt Issanda poolt ettevalmistatuna teenib ta nüüd „Kristuse nime erilise [tunnistajana] kogu maail- mas” (ÕL 107:23). ■



Vanem Neil L. Andersen
Kaheteistkümne
Apostli Kvoorumist

VANEM ULISSES SOARES: **Mees, kelles ei ole kavalust**

Jeesuse teenimistöö alguspäevil, mil ta valis endale apostleid, nägi ta Naatanaeli enda juurde tulemas. Ta tunnetas koheselt tema headust ja teatas: „Ennäe, tõeline iisraellane, kelles ei ole kavalust!”¹

Jeesus teadis, et Naatanael on mees, kel on puhas süda, ausad kavatsused ning kelles pole silmakirjalikkust ega pettust. Issand armastab õigemeelset rikkumatust ja kutsus Naatanaeli apostliks.²

Ulisses Soares on nagu vana aja Naatanael ning Päästja on ka tema kutsunud.

„Mu vanemate valgus”

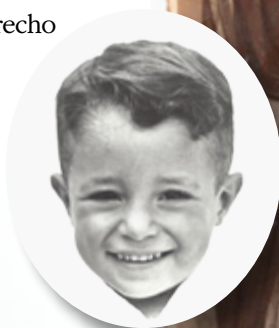
Ulisses, neljast vennast noorim, on sündinud Brasiilias São Paulos 2. oktoobril 1958. Ta kasvas üles vaestes oludes, kuid tema vanemad Aparecido ja Mercedes Carecho Soares olid auväärsed ja töökad inimesed, kes võtsid tõsimeeli kuulda misjonäre. Nad liitusid Kirikuga 1965. aastal, mil Ulisses oli kuuene.

„Vend Aparecido pole kunagi üheltki koosolekult puudunud,” ütles Osiris Cabral, kes teenis vaiajuhatajana ajal, mil Ulisses oli veel noor mees. „Ka Mercedes oli väga ustav. Ulisses on pärinud oma vanemate pühendumuse.”

Ulissese loomuldasa hea süda lõi Issandat tundma õppides tõeliselt õitsele. „Ma kasvasin üles Kirikus, järgides oma vanemate valgust,” on vanem Soares öelnud. Seda valgust järgides kasvas tema tunnistus tugevaks, hoolimata vastuseisust.

„Olin oma koolis ainus Kiriku liige ning teised poisid püüdsid mind alati mõjutada tegema asju, mis olid valed,” ütles ta. „Pidin õppima end nendes katsumustes kaitsma, kuid usaldas inimesi alati kogu südamest, et Issand mind aitab. Õppisin noore meheks, et kui teen enda osa, siis teeb ka Issand enda osa. Kuid tuleb kõvasti Tema käest ja Tema evangeeliumist kinni hoida.”

Kui Ulisses oli 15, palus tema piiskop tal õpetada noorte pühapäevakooli. Üks õppetund, mille ta andis, keskendus evangeeliumist tunnistuse saamisele. Ulisses oli uurinud Mormoni Raamatut, alati tundnud, et Kirik on õige, ja uskunud Päästjasse Jeesusesse Kristusesse.





Õppetundi ette valmistades soovis ta, et võiks klassile evangeeliumi õigsusest kogu südamest tunnistada. „Uurisn ja palvetasin kogu hingest,” meenutab vanem Soares. „Olles maha põlvitanud, tuli mu südamesse väga sulnis tundmus, vaikne hää, mis kinnitas mulle, et olen õigel rajal. See oli nii tugev, et ma ei saanud enam kunagi kahelda.”

Kui Ulisses kasvas, õppis ta, et kui teha rohkem, kui on oodatud või palutud, siis Issand õnnistab heldelt. Üks sedalaadi õppetund sai talle osaks, kui ta valmistus misjoniks. Ulissesega vestlusi pidades rõhutas piiskop talle, kui tähtis on kuuletuda käskudele ja elada vääriliselt. Ta

Ulisses Soares kasvas üles Kirikus, järgides oma vanemate Apparecido ja Mercedes Soaresi valgust (vasakul). Ulisses usaldas vastuseisust hoolimata Issandat ja õppis juba poisina toetuma Päästjale ja Tema evangeeliumile.

rõhutas ka rahalise ettevalmistuse tähtsust.

Tänapäeval maksavad Brasiiliast pärit misjonärid oma misjoni eest osaliselt, aga paljud ka täielikult ise. Misjonäriikka jõudes otsustas Ulisses, et teenib misjoniks vajaliku summa ise täies ulatuses. Pannes rakkesse isa väikeettevõttes töötades omandatud usinuse ja oskuse kiiresti trükkida, leidis Ulisses päevatöö firmas, mis koostas palgalehti.

Olles läbinud raske sisseastumiseksami, alustas ta õhtuseid õpinguid tehnikakeskkoolis raamatupidamise erialal. Olles iga kuu maksnud ära kümnnise, pani ta raha

kõrvale ka misjoniks. Aasta pärast viidi ta ettevõttes üle raamatupidamise osakonda.

„Nii ma saingi säästa raha misjoni jaoks,” ütles vanem Soares. „Ja kolme aasta jooksul enne misjonit ostsin ma iga kuu midagi, mida selleks vajasin – särki, püksid, paari sokke, lipsu, kohvri.” Ta vajas ning sai tunda ka suurt armastust oma vanemate ja kohalike juhtide poolt.

Ulisses kutsuti teenima Brasiilia Rio de Janeiro misjonile. Misjoni esimese osa teenis ta juhataja Helio da Rocha Camargo juhatusel, kellest sai hiljem esimene Brasiiliast kutsutud üldjuht. Ulisses misjon algas 1978. aasta alguses. Hiljem samal aastal pühitses president

Spencer W. Kimball (1895–1985) São Paulos esimese Ladina-Ameerika templi.

Jaanuaris 1980 istusid Ulisses ja tema kaaslane, kes samuti polnud veel templiandi saanud, Rio de Janeiros bussi peale, et kaheksa tunni kaugusele Brasiilia São Paulo templisse sõita. Seal kohtus ta oma vanemate ja vendadega ning Soarese perekond pitseeriti ajaks ja igavikuks kokku. Ulissesel on need viis São Paulo templis koos viibitud tundi alatiseks meeles. Sama päeva õhtul naasid tema ja ta kaaslane misjoniväljale.

Jumala seadmine esikohale

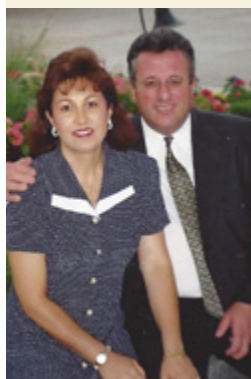
Ulissest saatis misjonil edu ning see tugevdas tema tunnistust veelgi. Koju tagasi tulnud, leidis ta tööd ja alustas kohalikus ülikoolis õpinguid raamatupidamise ja majanduse erialal.

Ta oli umbes seitse kuud kodus olnud, kui sattus mitme vaia tantsuõhtul kokku endise õde Morgadoga. Ulisses oli varem mõnda aega tema tsoonijuhina teeninud ning nüüd veetsid nad õhtu koos uudiseid vahetades ja misjonilugusid meenutades. Kolm nädalat hiljem hakkasid nad kohtamas käima.

Rosana Fernandes Morgado oli kaheksane, kui tema vanem õde Margareth hakkas teda endaga kirikusse kaasa võtma. Lõpuks andis isa neile kahele ustavale Kirikuga tutvujale loa saada ristitud, kuid kumbki pidi ootama, kuni sai 17-aastaseks. Rosana käis kirikus üheksa aastat, enne kui tal lubati ristitud saada.

Ulisses elas São Paulo põhjaosas ning Rosana koos vanematega linna lõunapoolses otsas. Sõit bussi ja metrooga läbi tohutu suure linna võttis aega kaks kuni kolm tundi. Õnneks elas vanemate lähedal Margareth oma abikaasa Claudioga.

Vanem Soarese sõnul võlgneb ta kõige hea eest oma elus tänu suuresti abikaasa Rosanale. Paar abiellus 1982. aastal (paremal ääres), kaks aastat pärast juhuslikku kohtumist, mis järgnes nende teenimisele Brasiilia Rio de Janeiro misjonil.



Vanem Soares koos Rosanaga 2000. aastal (ülal); koos oma perekonnaga (all paremal); ja põhimisjonärina 1979. aastal (ülal paremal), koos uue liikme Eliezer Wagner de Souza Santosega ja tema toonase kihlatu (nüüdse abikaasa) Reginaga. Vend Santos teenib hetkel Vila Velha Brasiilia vaia juhatajana Espirito Santo osariigis. Kim Pickett, vanem Soarese kaaslane, paistab taustal.

„Kui Ulisses nädalavahetustel Rosannaga kohtama tuli, oli tal raske hilja õhtul koju tagasi minna,” meenutab tulevast naise õemeest Seitsmekümnes teeniv üldjuht vanem Claudio R. M. Costa. Nii kutsusid nad Margarethiga Ulissese pärast kohtinguid ööseks enda poole. „Me adopteerisime ta mõneks ajaks,” lisab vanem Costa.

„Magamisasemeks oli tal meie elutoa diivan,” ütles õde Costa. „Olime äsja abiellunud



ja nii polnud meil ühtegi üleliigset tekki. Aga ta kasutas tekina üht vana kardinat, mis meil oli. Ta oli õnnelik, sest võis järgmisel päeval taas Rosanat näha. Ta oli mu õe vastu hea ja meeldis ka mu vanematele väga.”

Ulisses ja Rosana abiellusid Brasiilia São Paulo templis 30. oktoobril 1982.

Vanem ja õde Soarese vastastikune armastus, imetus ja austus saavad ilmseks igaühele, kes nendega veidigi aega koos viibib. Vanem Soarese jaoks on Rosana „olnud eeskuju headusest, armastusest ja täiuslikust pühendumusest Issandale, mulle ja mu perele”.³ Õde Soarese jaoks on Ulisses „taevane and”.

Õde Soares lisab: „Ta on olnud alati jäägitult kohusetundlik ja õigemeelne, ta on alati

oma pere eest hästi hoolitsenud ja mind väga kenasti kohelnud. Ta on kõikides oma Kiriku kutsetes endast parima andnud. Ta läheb ja ta teeb. Ta seab Jumala asjad oma elus alati esikohale. Ma armun temasse üha uuesti, kuna tean, et kui ta seab Jumala asjad esikohale, seab ta ka minu esikohale.”

Oma naise kohta ütleb vanem Soares: „Ta on meie pere kangelanna ja tiivustaja. Ta on kõikidega armastav, lahke ja kannatlik. Ta liidab meid perena ja näeb igaühes head.



Tema roll minu elus toimunu puhul on olnud tohutu. Oma kutse kohta Kaheteistkümne Apostli Kvoorumisse ütlesin talle naljaga pooleks: „Sina oled selles süüdi, sest sina oled mu elus evangeeliumi väge nii palju suurendanud.””

Suur süda

Gustavo, Soarest vanim laps, meenutab ööd, mil ta poisina oma vanemate sõna ei kuulanud ja kodust välja hiilis, et São Paulo iga-aastast pidustust Festina Juninat vaatama minna.

„Veetsin suures rahvasummas lõbusasti aega, kui kuulsin teadustajat mind ette kutsumas,” ütles ta. „Siis nägin ma isa.”

Ta vanemad olid end haigeks muretsenud, kuid selle asemel, et Gustavoga pahandada, kallistas Ulisses teda kõvasti.

„Nad vestlesid temaga tõsiselt ärakadumisest, kuid mu vanemad kohtlesid mind austusega,” meenutab Gustavo. „Tundsin end kaitstuna ja teadsin, et nad tõesti armastavad mind.”

Ulisses on pühendunud perekonnale. Hoolimata aastatepikkusest tihedast töö- ja reisigraafikust on ta leidnud aega, et luua kõigi oma lastega tugev side.

Kui vanem Soarest 31. märtsil 2018 Kaheteistkümne Apostli Kvoorumi liikmena toetati, polnud vist keegi nii üllatunud kui Gustavo ja tema kaks õde Lethicia Caravello ja Nathalia Soares Avila. Ent kui apostliks saadakse tänu armastusele, töökusele, empaatialle ja alandlikkusele, siis ütlevad nad, et mõistavad, miks Issand just nende isa kutsus.

„Kui Jeesus oma apostleid kutsus, ei valinud ta kõige haritumaid varisere, Ta valis kalurid,” ütles Lethicia. „Mu isa ja ema on samasugused. Nad usaldavad Issandat täielikult ja Tema kasutab neid, et teha oma tööd, kuna Ta teab, et nad on isetud, nõus kõvasti tööd tegema ja piisavalt alandlikud, et lasta end korrigeerida.”

Nathalia sõnul aitab tal Päästja eriline tunnistaja olla tema suur süda. „Tal on süda õiges kohas,” ütleb ta. „Ta



tunneb taevast väge, ta armastab kõiki ja tahab teha seda, mis on õige.”

„Kõik saab korda”

Kui vanem Soares teenis aastatel 2000–2003 Portugali Porto misjoni juhatajana, sai ta tuntuks portugalikeelse fraasiga „Tudo vai dar certo” ehk „Kõik saab korda”.

„Ta õpetas seda meile,” meenutab Ty Bennett, üks tema misjonäridest. „Ta elab usu ja optimismiga, et kui teeme seda, mida Issand soovib, et teeksime, siis saab kõik korda.”

„Ta õpetas oma misjonäridele ka seda, et nad ei kasutaks sõnu *raske* või *võimatu*,” meenutab Richard Shields, veel üks tema misjonäridest. „Me nimetasime neid asju proovilepanekuteks. See nõuanne on muutnud mu elu, sest olen hakanud raskuste või võimatute olukordade asemel nägema proovilepanekuid, mida ületada.”

Sedasorti usk ja optimism pole võrsunud jõudeelust. Vanem ja õde Soares teavad hästi, mida tähendavad puudusest tekkiv nõrdimus, pikkade töö- ja koolipäevade väsimus, põdura tervisega seotud katsumused ning nurisünnituse, surnult sündinud lapse ning õdedevendade ja vanemate kaotamisega kaasnev südamevalu.

Kuid elurännakul on nad uskunud vanem Soarese lemmikühakirjakohta: „Ole alandlik, ja Issand, sinu Jumal, juhhib sind kättpidi ning vastab sinu palvetele.”⁴

„Katsumused on osa meie arengust,” ütleb vanem Soares. „Kui aga oleme katsumustes kannatlikud, kui õpime tulema toime elu proovilepanekutega ning kui püsime ustavad, siis Issand soosib meid ja õnnistab meid lubatud õnnistustega.”

„Ja kui hoiame tugevalt kinni raudkäsipuust, siis ei jäta Issand meid üksi,” lisab ta.

„Elu proovilepanekutest aitab jagu saada järjepidevus käskudest, evangeeliumist ja pühakirjadest kinni hoidmisel,” tunnistab vanem Soares. „Kui me palves põlvitame, siis on Ta meiega ja juhatab meid. Ta annab meile mõtteid, kuhu minna ja mida teha. Kui oleme kuulekad ja alandlikud, siis vastab Issand meie palvetele.”

Pühendunud jünger

Ulisses Soares on võimekas ja ette valmistunud mees. Tema haridus, muuhulgas magistrikraad ärijuhtimises, valmistas ta ette töötama raamatupidajana ja audiitorina Brasiilia rahvusvahelistes korporatsioonides. Need kogemused valmistasid teda ette töötama Kiriku finantsosakonnas, mis omakorda valmistas teda ette saama 31-aastaselt Kiriku noorimaks ajalise asjade osakonna juhatajaks. See ettevalmistus kulus talle marjaks ära misjonijuhatajana ja 2. aprillil 2005 saadud kutses seitsmekümnenä.

Enne 6. jaanuaril 2013 saadud kutset Seitsmekümnete juhatuses teenis vanem Soares Brasiilia piirkonna juhatuses nii nõuandja kui ka juhatajana ning Kagu-Aafrika

piirkonna juhatuses nõuandjana. Seal teenis ta endise seitsmekümne, vanem Dale G. Renlundi nõuandjana. Vanem Renlund, nüüd Kaheteistkümne



Apostli Kvoorumi liige, väärtustab nende ühist aega.

„Vanem Soares on rõõmsameelne, kindlameelne ja pühendunud Jeesuse Kristuse jünger,” ütleb vanem Renlund. „Ma ei tunne kedagi, kes oleks nii veendunud, et on Issanda poolel. Kui tal palutakse midagi teha, teeb ta seda kõigest südamest.”

Tema sõnul hakkas vanem Soares Aafrika pühasid kohe armastama. Üks tema esimesi

Vanem Claudio R. M. Costa sõnul on vanem Soares kiire armastama pühasid nii Peruus, (vasakul) Ghanas (all) kui ka mujal, kus ta on teeninud.



ülesandeid selles piirkonnas oli olla Kongo Demokraatlikus Vabariigis Kanangas ühe vaia-konverentsi eesistuja. „Tagasi tulnud, rääkis ta lakkamata, kui head ja pühendunud olid need inimesed, keda ta kohtas,” ütles vanem Renlund.

Vanem L. Whitney Clayton, kes teenis koos vanem Soaresega viis ja pool aastat Seitsmekümnete juhatuses, nimetab vanem Soarest üksmeele loojaks. „Ta kuulab ja vaagib oma mõtteid hoolikalt. Ta peab end koosolekutel valvsalt ülal, nii et meie hääled kõlaksid ühtselt, selle asemel et üksteisega võistelda.

Hoolimata aastatepikkusest tihedast töö- ja reisigraafikust on vanem Soares alati naise, lapsed ja lapselapsed (all vasakul) oma elus esikohale seadnud. Ta on leidnud ka aega, et lihvida koos abikaasaga oma kokaoskusi (vasakul ääres).

Vanem Soares jääb tagasihoidlikuks, kuid on võimeline kõnelema portugali, inglise, hispaania ja prantsuse keeles. See and, mis nõuab pidevat tähelepanu, on vanem Claytoni sõnul õnnistuseks kogu Kirikule. Vanem Soares on võimeline kõnelema ülekaaluka enamusega Kiriku liikmetest nende oma emakeeles.

„Ulisses on olnud juht juba poisipõlvest alates,” täheldab vanem Claudio Costa, tema naise õemees. „Ta on väga intelligentne ja võimekas ning tunnetab vastutust anda endast alati parim. Tal on kerge kõiki armastada. Tal on tõelise Päästja jüngri süda ja kindel tunnistus, et Jeesus on Kristus. Ma armastan teda ja olen tänulik, et saan toetada teda Issanda apostlina.”

Vanem David A. Bednar, kes kõneles Kahe-teistkümnepäevase Apostli Kvoorumi nimel, lisab: „Vanem Soares on rikkumatu, kavaluseta ja puhas Päästja jünger. Tänu tema palge valgusele, soojale naeratusele ja meeldivatele kommetele on loendamatult inimesi ja perekondi saanud ja saavad edaspidi tiivustust järgida Päästjat ja elada Tema evangeeliumi õpetuste järgi.”

Meie ajajärgul on Issand öelnud Edward Partridge'i kohta: „Tema süda on minu ees puhas, sest tema on nagu vana aja Naatanael, kelles ei ole kavalust.”⁵ Hyrum Smithi kohta on Issand öelnud: „Mina, Issand, armastan teda tema südame ausameelsuse ja selle tõttu, et ta armastab seda, mis on minu silmis õige, ütleb Issand.”⁶

Ulisses Soarese kohta ütleks Issand sama. ■

VIITED

1. Jh 1:47.
2. Vt: James E. Talmage. Jesus the Christ, 1916, lk 217–218, 222.
3. Prohvetid räägivad Püha Vaimu väe kaudu. – 2018. a kevadine üldkonverents.
4. ÖL 112:10.
5. ÖL 41:11.
6. ÖL 124:15.

Mida
iga piiskop
soovib,
et tema koguduse
liikmed teaksid

*Järgnevalt toon kaheksa tõsiasja,
mida õppisin piiskopina teenides.*

Michael Meyers

Mul oli imeline võimalus teenida piiskopina. Nende aastate jooksul sain rohkem õppetunde, kui võib kokku arvata. Kuid õppisin kaheksa tõsiasja, mis on minu arvates universaalsed. Kuigi see nimekiri ei ole kõi-kehõlmav, on see minu püüe jagada seda, mida iga piiskop soovib, et tema koguduse liikmed teaksid.

1. Piiskop armastab oma koguduse igat liiget väga tõeliselt moel.

Armastus, mida piiskop oma koguduse vastu tunneb, on seotud armastusega, mida Taevane Isa ja Jeesus Kristus teineteise vastu tunnevad. Kui piiskop vaatab sakramendi-koosolekul liikmete poole, tunneb ta enneolematut kaastunnet ja empaatiat. Kui piiskop tõuseb ja jagab, kui väga ta oma koguduse liikmeid armastab, siis on tema tunded siirad ja tõelised. Teadke, et teie piiskop armastab teid, muretsseb teie pärast ja hoolib teist rohkem, kui te arvatagi oskate.



2. Liikmete usk ja palved toetavad piiskoppi füüsiliselt, emotsionaalselt ja vaimselt.

Piiskop teenib loendamatul arvul tunde. Sageli veedab ta palju tunde kirikus pühapäeviti ja nädala sees pärast tööd, et oma koguduse liikmetega vestelda ja nende eest hoolt kanda.

Nädal nädala järel suudab piiskop seda teha tänu koguduse liikmete usule ja palvetele. Vastkutsutud piiskopina voolasid mu silmist tahtmatult pisarad iga kord, kui kuulsin liiget palvetades ütlemas: „Õnnista piiskoppi.” Teie usupalved saavad tõepoolest vastuse ja piiskop saab tuge ning tunneb nende palvete toetavat mõju. Issand vastab neile usupalvetele, õnnistades Kiriku piiskoppe.



3. Piiskop tunneb end oma kutses sageli väga küündimatuna (isegi pärast kolme või nelja aastat).

Olen tundnud väheseid piiskoppe, kes tundsid, et on selles kutses teenimiseks valmis. Kuid ma tean, et „keda Jumal kutsus, seda valmistab Jumal ka ette”.¹

Olgugi et piiskop teab, et ta õpib ameti selgeks, muretsseb ta, et ei täida oma kutset kunagi hästi. Ta annab endast parima, et anda vajadusel tarka nõu, et mitte inimesi solvata ja olla Vaimuga kooskõlas, kuid aeg-ajalt kahtleb ta, kas ikka täidab oma kutset küllaldaselt.

4. Jumala Vaim võib töötada piiskopi kaudu, kui piiskop koguduse liikmetele nõu annab.

Kui küsitakse, mida ma piiskopina teenimise juures kõige enam taga igatsen, siis ütlen, et igatsen tugevat Vaimu mõju, mis piiskopi ametiga kaasas käib. Piiskopi ametiga käib kaasas Jumala Vaim ja ilmutuse vaim, olgu see siis selleks, et trööstida lähedase kaotanut, rääkida inimesega, keda vaevab truudusetu abikaasa või kutsuda inimesi meeleparandusele.

Hiljuti palus üks endine koguduseliige minult abi mõne isikliku probleemiga. Ta oli kolinud uude kogudusse ega olnud kindel, kas soovis minna uue piiskopi juurde juhatause saamiseks. Ma ütlesin talle seda, mida olen öelnud palju kordi pärast oma vabastamist, et kuigi ma aitan meelsasti, ei ole mul enam võtmeid, mida piiskop hoiab, ja need võtmed on hädavajalikud talle vajaliku abi andmisel. Soovitasin tal rääkida oma uue piiskopiga. Kaks nädalat hiljem külastasin ma seda liiget ja ta rääkis, et oli kohtunud piiskopiga ja talle oli tundunud, et piiskop teadis, mis probleemid tal olid ja kuidas teda kõige paremini aidata. Kuigi piiskop on muidugi ekslik, innustab ja juhatab Issand teda ning õnnistab elusid tema sõnade kaudu.



5. Piiskop on inimene. Mõnikord teeb ta vigu ja mõnikord teeb ta asju valesti.

Piiskopid on ju samuti surelikud inimesed. Nad pole täiuslikud, neil on nõrkusi, eelarvamusi ja oma isiklikud probleemid. Vaim teeb piiskopi ametit hoidva mehe selle ameti vääriliseks, kuid piiskop on ikkagi inimene, kes seisab silmitsi samade probleemide ja nõrkustega nagu me kõik.

See mõistmine ei peaks vähendama austust, mida

me tema kutse vastu üles näitame või kuuletumist tema nõuandele. Piiskop on ise kõige enam teadlik oma nõrkustest ja püüab neist üle saada või vähemalt hoiab neid segamast oma piiskopikutset. Kui väga ta ka ei püüa, jääb ta alati ebatäiuslikuks.

6. Piiskop tunneb, et ei suuda kunagi kohtuda küllalt mitme koguduse liikmega või teha küllalt palju head.

Iga päev mõtleb piiskop, keda ta oleks võinud sel päeval veel aidata. Ma oleksin meelsasti kohtunud regulaarselt iga liikmega, kuid mul oli täiskohaga töö, pere, noorteprogramm ja teatud koguduse liikmed, kes vajasisid palju abi. Polnud küllalt aega, et iga liikmega regulaarselt kohtuda.

Siiski, kui ma olin piiskop, õhutas Vaim mind mõnikord külastama teatud raskustesse sattunud liiget. Sageli kuulsin nende külastuste alguses sõnu: „Ma teadsin, et sa mind külastad!” Vaim, mida me tundsim, oli sageli ülevoolav, kui me mõlemad mõistsime, et see külastus oli tunnistus sellest, et Jumal vastab palvetele.

Samuti meeldis mulle aktiivsete, probleemivabade liikmete vastuvõtt. Need head inimesed käivad iga nädal kirikus, teenivad ustavalt oma kutsetes, neil pole mingeid pealtnäha suuri probleeme ja üldjuhul ei külasta preesterluse juhid neid regulaarselt. Nad olid tänulikud, et said veeta üks ühele aega oma piiskopiga. Kõigile teile lubage mul öelda: „Suur tänu! Jätkake samas vaimus! Teadke, et teie piiskop armastab teid ja kui võimalik, siis külastaks teid sagedamini.”

7. Teie piiskopil on päriselt, tõeliselt, ausalt vaja, et te üksteist teenite.

Kui mulle piiskopina öeldi, et koguduse liige on raskustes, siis küsisin alati: „Kes on nende kodu- ja külastusõpetajad?” See oli üks viis teha kindlaks, et liikme vajaduste eest hoolitseti nii lühidas kui ka kauges perspektiivis. Piiskopil, kes tegutseb ilma teiste koguduse ja vaia liikmete abita, on piiratud vahendid. Ta võib muidugi külastada probleemidesse sattunud inimest ja ka teeb seda. Kuid koos preesterluse ja Abiühingu vahenditega suureneb tema haardeulatus.

Selles teenimine seisnebki. On aegu, mil mõni meist unustab, miks me üksteist teenime: Issand on käskinud meil üksteist armastada (Jh 13:34). Teadke, et teie piiskop kasutab teenimist kui inspireeritud viisi olla rohkem kohal koguduse liikmete elus.



8. Piiskop soovib, et võiks teha kõike oma karja heaks.

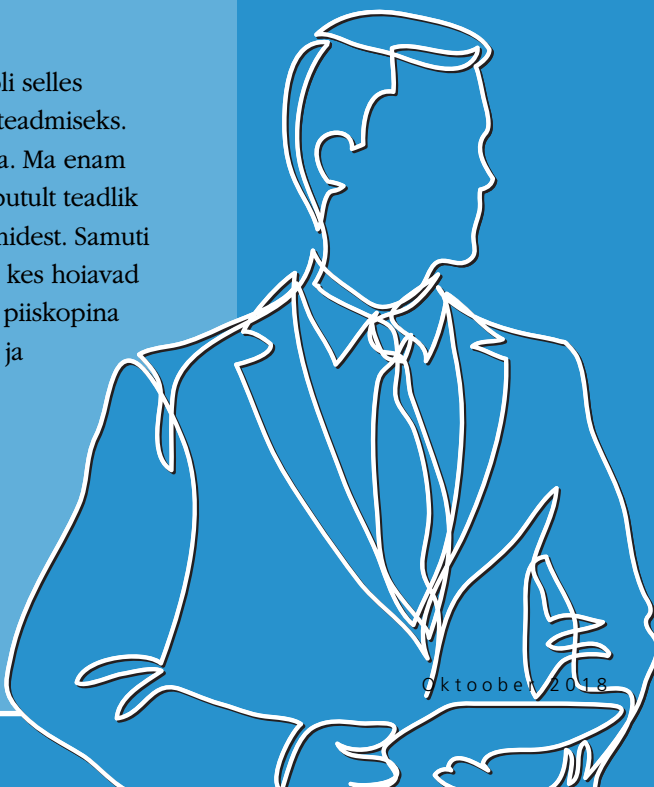
Igal ajal, päeval või ööl, olgu tegu siis preesterluse õnnistuse, eksiteele läinud lapse nõustamise või õnnetuspaigale kiirustamisega – piiskop püüab teha, mida liikmed vajavad. Ta ei suuda seda alati teha ega pruugi olla õige inimene iga olukorra jaoks, kuid ärge kartke vajadusel abi paluda. Teadke, et teie piiskop on neil aegadel kohal, et teenida, ja teid mõlemat õnnistatakse rikkalikult kui te koos töötate.

Tunnen suurt alandlikkust püha võimaluse eest, mis mul oli selles kutses teenida. Minu teenimises kasvas minu tõekspidamine teadmiseks. Ma enam mitte ei usu, et evangeelium on tõde, vaid tean seda. Ma enam mitte ei usu, et Jumal tunneb mind, vaid tean, et Jumal on lõputult teadlik meist igäühest, meie igapäevaelust ja meie isiklikest probleemidest. Samuti tean ma, et ta töötab oma teenijate kaudu, eriti nende kaudu, kes hoiavad preesterluse võtmeid. Ma tean, et ma ei oleks võinud teenida piiskopina ilma, et Jumal oleks sellest tööst teadlik. Evangeeliumi toetus ja Jumala armastus Tema laste vastu teeb iga piiskopi teenimise võimalikuks. ■

Artikli autor elab Utah' osariigis Ameerika Ühendriikides.

VIIDE

1. Thomas S. Monson. Duty Calls. – Ensign, mai 1996, lk 44.







8. PEATÜKK

Kristuse Kiriku taassünd

See on 8. peatükk meie uuest neljaköitelisest Kiriku ajaloost jutustavast teosest pealkirjaga „Pühad: Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kiriku lugu”. See raamat on avaldatud 14. keeles trükitvormis, Kiriku ajaloo osas evangeeliumi raamatukogu rakenduses ja veebilehel puhad.lds.org. Eelmised peatükid avaldati eelmistes väljaannetes ja on saadaval 47. keeles evangeeliumi raamatukogu rakenduses ja veebilehel puhad.lds.org.

1828. aasta juuli alguses oli Joseph käsikirjaga lõpule saanud ja teadis, et Issand soovib, et ta avaldaks Mormoni Raamatu ja jagaks selle sõnumit kõikjal. Kuid tema ega tema pere ei teadnud kirjastusärist midagi. Ta pidi käsikirja ohu eest kaitsma, leidma kirjastaja ja kuidagi viima raamatu inimeste kätte, kes olid valmis kaaluma uue pühakirja võimalikkust.

Nii paksu raamatu kirjastamine, nagu seda oli Mormoni Raamat, ei olnud odav. Josephi rahaline olukord ei olnud tõlkimise alustamisest peale paranenud ja kogu raha, mille ta teenis, kulus tema pere ülalpidamiseks. Sama käis ka tema vanemate kohta, kes olid ikka veel vaesed talupidajad, kes töötasid renditud maatükil. Josephi ainus sõber, kes seda projekti rahastada suutis, oli Martin Harris.

Joseph asus kiirelt tööle. Enne tõlkimise lõpetamist oli ta taotlenud raamatu kirjastusõigust, et kaitsta teksti kõigi eest, kes võisid seda varastada või plagieerida.¹ Martini abiga hakkas Joseph otsima trükkalit, kes oleks nõus raamatut kirjastama.

Nad läksid esmalt ühe Palmyra trükkali Egbert Grandini juurde, kes oli sama vana kui Joseph. Grandin keeldus kohe ettepanekust, uskudes, et raamat on pettus. Laskmata end sellest häirida, jätkasid Joseph ja Martin otsimist, kuni leidsid ühest lähedal asuvast linnast trükkali, kes oli nõus töö käsile võtma. Kuid enne tema pakumise vastuvõtmist naasid nad Palmyrasse ja küsisid veel kord Grandini käest, kas ta ei taha raamatut kirjastada.²

Sel korral oli Grandin nõus projekti käsile võtma, kuid tahtis, et talle makstakse 3 000 USA dollarit, viie tuhande raamatu trükkimise ja köitmise eest enne töö alustamist. Martin oli juba lubanud aidata trükkimise eest maksta, kuid mõistis, et sellise summa muresemiseks peab ta oma talukoha vastu laenu võtma. See oli Martini

jaoks tohutu koorem, kuid ta teadis, et ükski teine Josephi sõber ei suudaks teda rahaliselt aidata.

Muret tundes hakkas Martin kahtlema, kas Mormoni Raamatu rahastamine on ikka tark tegu. Tema talu oli üks piirkonna parimaid. Kui ta oma maa vastu laenu võtab, siis riskib ta selle kaotamisega. Rikkus, mida ta oli terve elu kogunud, võis hetkega kaduda, kui Mormoni Raamat hästi müügiks ei lähe.

Martin rääkis oma muredest Josephile ja palus, et ta paluks talle ilmutust. Vastusena rääkis Päästja oma ohverdusest, et täita oma Isa tahet, vaatamata selle hinnale. Ta kirjeldas oma ülimat kannatust, et maksta patu hinda, et kõik võiksid meelt parandada ja andestust saada. Seejärel käskis Ta Martinil tuua ohvriks tema enda huvid, et täide saata Jumala plaani.

„Sa ei tohi himustada omaenda vara,” ütles Issand, „vaid pead andma sellest heldelt Mormoni Raamatu trükkimise jaoks.” Jumal kinnitas Martinile, et raamat sisaldab tõde ja Jumala sõna ning aitab teistel evangeeliumi uskuda.³

Kuigi tema naabrid ei mõistnud tema otsust, kuuletus Martin Issandale ja võttis oma talukoha vastu võlgu, et trükkimise eest maksta.⁴

Grandin allkirjastas lepingu ja hakkas seda suurt projekti korraldama.⁵ Joseph oli tõlkinud Mormoni Raamatu teksti kolme kuuga ja teda abistas vaid üks kirjutaja korraga. Grandinil ja tosinkonnal mehel võttis esimeste 590-leheküljeliste teoste trükkimine ja köitmine seitse kuud aega.⁶

Palganud kirjastaja, naasis Joseph 1829. a oktoobris Harmonysse, et oma talus töötada ja koos Emmaga olla. Oliver, Martin ja Hyrum hoidsid vahepeal printimisel silma peal ja saatsid Josephile regulaarselt teateid Grandini edusammudest.⁷

Mäletades, millist meeleheidet ta oli tundnud esimeste tõlgitud lehekülgede kadumisel, palus Joseph Oliveril

kopeerida Mormoni Raamatu käsikiri leht-lehelt, et luua koopia, mis trükkalile viia, et ta võiks lisada kirjavahemärgid ja seada materjali trükkimiseks valmis.⁸

Oliverile meeldis raamatut ümber kirjutada, ja kirjad, mille ta tol ajal kirjutas, olid täis Mormoni Raamatu keelekasutust. Mormoni Raamatu Nefi, Jaakobi ja Amuleki sõnumit korrates kirjutas Oliver Josephile oma tänuikkusest Kristuse lõputu lepituse eest.

„Kui ma hakkas Jumala armust kirjutama,” kirjutas ta Josephile, „ei tea ma, millal peatuda, kuid aeg ja paber lõpevad otsa.”⁹

Sama vaim tõmbas ka teisi Mormoni Raamatu juurde, kui seda trükiti. Thomas Marsh, endine trükkali õpipoiss, oli püüdnud leida enda kohta teistes kirikutes, kuid ükski neist ei paistnud õpetavat Piiblis olevat evangeeliumi. Ta uskus, et peagi tõuseb uus kirik, mis õpetab taastatud tõde.

Sel suvel tundis Thomas, kuidas Vaim juhatas teda oma kodust Bostonist sadu kilomeetreid eemale New Yorki. Ta jäi sinna piirkonda kolmeks kuuks enne tagasi kodu poole pöördumist, mõistmata, mispärast ta nii kaugele oli rännanud. Kuid tagasiteel öömajas peatudes küsis tema võõrustaja, kas ta on kuulnud Joseph Smithi „kuldsest raamatust”. Thomas ütles naisele, et ei olnud, ja tundis soovi selle kohta rohkem teada saada.

Naine ütles, et ta peaks rääkima Martin Harrisega, ja juhatas ta Palmyrasse. Thomas läks kohe ja leidis Martini trükkali juurest. Trükkal andis talle kuusteist Mormoni Raamatu lehekülge ja Thomas viis need endaga Bostonisse, soovides innukana jagada selle uue usu esimest maiku oma abikaasa Elizabethiga.

Elizabeth luges neid lehekülgi ja ka tema uskus, et need on Jumala töö.¹⁰

Sel sügisel, kui trükkal Mormoni Raamatu trükkimisel pidevaid edusamme tegi, hakkas endine kohtunik Abner

Cole Grandini trükipressil ajalehte avaldama. Töötades trükipressil öösiti, kui Grandini töölised olid koju läinud, oli Abneril juurdepääs Mormoni Raamatu trükitud lehtedele, mis polnud veel köidetud ega müügivalmis.

Abner hakkas peagi oma ajalehes „kuldse piibli” üle nalja heitma ja sel talvel avaldas ta raamatu väljavõtteid koos sarkastiliste kommentaaridega.¹¹

Kui Hyrum ja Oliver kuulsid, mida Abner tegi, küsisid nad temalt selgitust. „Mis õigust on teil Mormoni Raamatut sellisel viisil avaldada?” nõudis Hyrum. „Kas te ei tea, et see teos on kaitstud kirjasutusõigusega?”

„See pole teie asi,” vastas Abner. „Ma maksan trükipressi eest ja trükin, mida tahan.”

„Ma keelan teil seda raamatut oma ajalehes trükkimast,” ütles Hyrum.

„Ma ei hooli teie keelust,” ütles Abner.

Teadmata, mida teha, saatsid Hyrum ja Oliver sõna Josephile Harmonysse, kes kohe Palmyrasse naasis. Ta leidis Abneri trükkali kontorist oma ajalehte lugemas.

„Te paistate kõvasti tööd tegevat,” ütles Joseph.

„Kuidas teil läheb, härra Smith,” vastas Abner kuivalt.

„Härra Cole,” ütles Joseph, „Mormoni Raamat ja selle kirjasutusõigus kuuluvad mulle ja ma keelan teil sellesse sekkuda.”

Abner viskas jaki seljast ja kääris käised üles. „Kas tahate kakelda?” haukus ta rusikaid kokku lüües. „Kui te kakelda tahate, siis laske käia.”

Joseph naeratas. „Jätke parem oma jakk selga,” ütles ta. „Külm on, ja ma ei kavatse teiega kakelda.” Ta jätkas rahulikult: „Kuid te peate lõpetama minu raamatu trükkimise.”

„Kui te arvate, et olete tugevam,” ütles Abner, „siis võtke aga jakk seljast ja tehke proovi.”

„On seadus,” vastas Joseph, „ja te saate sellest teada, kui te seda varem ei teadnud. Kuid ma ei kakle teiega, sest sellest pole mingit abi.”

Abner teadis, et ta oli seaduse vastu eksinud. Ta rahunes maha ja lõpetas oma ajalehes Mormoni Raamatu väljavõtete trükkimise.¹²

Solomon Chamberlin, jutlustaja, kes oli teel Kanadasse, kuulis esmakordselt „kuldsest piiblist” perekonnalt, kelle juures ta Palmyra lähistel öömajal oli. Nagu ka Thomas Marsh oli ta käinud terve elu kirikust kirikusse, kuid ei olnud rahul sellega, mida ta nägi. Mõned kirikud jutlustasid evangeeliumi põhimõtteid ja uskusid vaimsetesse andidesse, kuid neil polnud Jumala prohveteid ega Tema preesterlust. Solomon tundis, et on saabumas aeg, mil Issand toob esile oma Kiriku.

Kui Solomon kuulis seda perekonda rääkimas Joseph Smithist ja kuldplaatidest, tundis ta, nagu oleks elekter teda pealaest jalatallani läbinud, ja otsustas Smithid üles otsida, et raamatu kohta rohkem teada saada.

Ta asus Smithide kodu poole tee ja kohtus nende uksel Hyrumiga. „Rahu olgu sellele kojale,” ütles Solomon.

„Ma loodan, et tuleb rahu,” vastas Hyrum.

„Kas siin elab keegi,” küsis Solomon, „kes usub nägemustesse ja ilmutustesse?”

„Jah,” vastas Hyrum, „see on nägemustesse uskuv maja.”

Solomon rääkis Hyrumile nägemusest, mille ta oli aastaid varem saanud. Selles nägemuses ütles üks ingel, et Jumalal ei ole maa peal kirikut, kuid toob peagi esile kiriku, millel on vägi nagu apostlite kirikul muistsel ajal. Hyrum ja teised selles kojast mõistsid, mida Solomon rääkis, ja kinnitasid talle, et jagavad tema uskumust.

„Ma soovin, et te avaldaksite, mida olete avastanud,” ütles Solomon. „Ma arvan, et suudan need vastu võtta.”

Hyrum kutsus teda jääma Smithide tallu külaliseks ja näitas talle Mormoni Raamatu käsikirja. Solomon uuris seda kaks päeva ja läks koos Hyrumiga Grandini trükikotta, kus trükkal andis talle kuuskümmend neli trükitud lehte. Kõitmata lehed kaenlas, jätkas Solomon teekonda Kanadasse, kuulutades tee peal kõike, mida teadis uue usu kohta.¹³

26. märtsiks 1830 olid esimesed Mormoni Raamatu köidet Grandini trükikontori allkorrusel müügiks valmis. Need olid köidetud pruunist vasikanahast kaante vahele ja lõhnasid naha, liimi, paberi ja tindi järele. Raamatu seljal olid kuldsete tähtedega sõnad *Mormoni Raamat*.¹⁴

Lucy Smith pidas uut pühakirja hinnaliseks ja nägi seda kui märki, et Jumal kogub peagi oma lapsed kokku ja taastab oma muistse lepingu. Raamatu tiitelleht kuulutas, et selle raamatu eesmärk on näidata suuri asju, mida Jumal oli teinud oma rahva heaks minevikus, võimaldada samu õnnistusi Tema rahvale tänapäeval ja veenda kogu maailma, et Jeesus Kristus on maailma Päästja.¹⁵

Raamatu tagaosas olid kolme tunnistaja tunnistused ja kaheksa tunnistaja tunnistused, kes ütlesid maailmale, et olid näinud plaate ja teadsid, et nende tõlge on õige.¹⁶

Vaatamata neile tunnistustele teadis Lucy, et mõned inimesed pidasid seda raamatut väljamõeldiseks. Paljud tema naabrid uskusid, et Piibel on nende jaoks piisav pühakiri, mõistmata, et Jumal oli õnnistanud oma sõnaga rohkem rahvaid kui vaid ühte. Samuti teadis ta, et mõned inimesed hülgasid selle sõnumi, kuna uskusid, et Jumal oli kord maailmale kõnelnud ega tee seda enam.

Neil ja teistel põhjustel ei ostsud enamik inimesi Palmyras seda raamatut.¹⁷ Kuid mõned uurisid selle lehti, tundsid selle õpetuste väge ja küsisid põlvitades Issandalt, kas see on õige. Lucy ise teadis, et Mormoni Raamat on Jumala sõna, ja tahtis seda teistega jagada.¹⁸

Peaaegu kohe pärast Mormoni Raamatu ilmutumist valmistusid Joseph ja Oliver Jeesuse Kristuse kiriku organiseerimiseks. Mitu kuud varem olid Issanda apostlid Peetrus, Jaakobus ja Johannes neile ilmunud ja andnud neile Melkisedeki preesterluse, just nagu Ristija Johannes oli lubanud. Lisavolituse võimaldas Josephil ja Oliveril anda neile, kes ristitud said, Püha Vaimu anni. Peetrus, Jaakobus ja Johannes olid pühitsenud nad samuti Jeesuse Kristuse apostliteks.¹⁹

Sellel ajal, peatudes Whitmerite kodus, palvetasid Joseph ja Oliver, et saada rohkem teadmist selle volituse kohta. Vastusena käskis Issanda hääl neil pühitseda teineteist kiriku vanemaks, kuid mitte enne seda, kui usklikud

olid nõustunud järgima neid kui juhte Päästja kirikus. Neid kästi samuti pühitseda teisi kiriku ametikandjaid ja anda Püha Vaimu and neile, kes said ristitud.²⁰

6. aprillil 1830. kohtusid Joseph ja Oliver Whitmerite kodus, et järgida Issanda käsku ja organiseerida Tema kirik. Et täita seaduse nõudeid, valisid nad kuus inimest saama uue kiriku esimesteks liikmeteks. Umbes nelikümne naist ja meest kogunesid samuti väikesesse majja ja selle ümber, et olla selle sündmuse tunnistajaks.²¹

Kuuletudes Issanda varasematele käskudele, palusid

Joseph ja Oliver kogudust toetada neid juhtidena Jumala kuningriigis ja näidata, kas nad usuvad, et nad peaksid kiriku organiseerima. Koguduse iga liige andis nõusoleku ja Joseph asetas oma käed Oliveri pea peale ja pühitses ta kiriku vanemaks. Seejärel vahetasid nad kohad ja Oliver pühitses Josephi.

Pärast seda õnnistasid nad sakramendileiba ja -vett Kristuse lepituse mälestuseks. Nad asetasid käed nende peale,

kelle nad olid ristitud, kinnitades nad kiriku liikmeks ja andes neile Püha Vaimu anni.²² Issanda Vaim valati välja koosolekul osalejate peale ja mõned koguduse inimesed hakkasid prohvetlikult kuulutama. Teised ülistasid Issandat ja kõik rõõmustasid koos.

Joseph sai samuti esimese ilmutuse kogu uue kiriku jaoks. „Vaata, teie seas tuleb pidada ülestähendust,” käskis Issand, tuletades oma rahvale meelde, et nad pidid kirjutama üles oma püha ajaloo, säilitades ülestähenduse oma tegudest ja tunnistusest Josephi rollist prohveti, nägija ja ilmutajana.

„Teda olen ma inspireerinud heal eesmärgil võimsas väes edasi viima Siioni aadet,” kuulutas Issand. „Tema sõna tuleb teil vastu võtta, nagu oleks see minu enda suust, kõige kannatlikkuse ja usuga. Sest tehes neid asju, ei saa põrgu väravad teist võitu.”²³

Hiljem seisis Joseph jõe ääres ja oli tunnistajaks oma ema ja isa ristimisele kirikusse. Olles aastaid käinud

erinevaid radu oma tõetsingutel, olid nad lõpuks ühendatud usus. Kui tema isa veest välja tuli, võttis Joseph tal käest, aitas ta kaldale ja embas teda.

„Mu Jumal,” hüüdis ta, mattes oma näo Isa rinnale, „ma olen näinud oma isa ristimist õigesse Jeesuse Kristuse kirikusse!”²⁴

Sel õhtul läks Joseph lähedalasuvasse metsa, süda tunnetest tulvil. Ta tahtis olla üksi, eemal sõprade ja perekonna pilkudest. Tema esimesele nägemusele järgnenud kümne aasta jooksul oli ta näinud taevaid avanemas, tundnud Jumala Vaimu ja saanud õpetust ingliltelt. Ta oli samuti patustanud ja kaotanud oma anni, parandanud meelt ja leidnud armu Jumala silmis ning tõlkinud Mormoni raamatu Tema väe ja armuga.

Nüüd oli Jeesus Kristus taastanud oma kiriku ja andnud Josephile sama preesterluse volituse, mis oli algupärastel apostlitel, kui nad evangeeliumi maailmale viisid.²⁵ Ta tundis liiga suurt rõõmu, et seda eneses hoida, ja kui Joseph Knight ning Oliver ta hiljem tol õhtul leidsid, siis ta nuttis.

Tema rõõm oli täiuslik. Töö oli alanud.²⁶ ■

Täielik nimekirj tsiteeritud töödest on ingliskeelsena saadaval veebilehel saints.lds.org.

Viidetes toodud sõna *Teema* viitab lisainfole, mis on saadaval veebilehel puhad.lds.org.

VIITED

1. Copyright for Book of Mormon, 11. juuni 1829, *JSP*, D1, lk 76–81.
2. Prospect of Peace with Utah. Albany Evening Journal, 19. mai 1858, [lk 2]; From the Troy Times. Albany Evening Journal, 21. mai 1858, [lk 2]; John H. Gilbert. Memorandum, 8. sept 1892, fotokoopia, Kiriku ajalooramatukogu.
3. ÖL 19 (ilmutus, u suvi 1829, josephsmithpapers.org); vt ka Historical Introduction to Revelation, u suvi 1829 [ÖL 19], *JSP*, D1, lk 85–89; ja Knight. Reminiscences, lk 6–7.
4. McBride. Contributions of Martin Harris. Lk 1–9; Joseph Smith History, 1838–1856, kd A-1, lk 34, *JSP*, H1, lk 352 (visand 2).
5. John H. Gilbert. Statement. 23. okt 1887, Kiriku ajalooramatukogu; Indenture. Martin Harris to Egbert B. Grandin, Wayne County, NY, 25. aug 1829, Wayne County, NY, Mortgage Records, kd 3, lk 325–326, mikrofilm 479,556, Ameerika Ühendriikide ja Kanada andmete kogu, Pereajaloo raamatukogu; Historical Introduction to Revelation, u suvi 1829 [ÖL 19], *JSP*, D1, lk 85–89.
6. Copyright for Book of Mormon, 11. juuni 1829, *JSP*, D1, lk 76–81; John H. Gilbert. Memorandum, 8. sept 1892, fotokoopia, Kiriku ajalooramatukogu; Porter. The Book of Mormon, lk 53–54.
7. John H. Gilbert. Memorandum, 8. sept 1892, fotokoopia, Kiriku ajalooramatukogu; Lucy Mack Smith. History, 1844–1845, 9. raamat, [lk 8]; Joseph Smith to Oliver Cowdery, 22. okt 1829, *JSP*, D1, lk 94–97.
8. John H. Gilbert. Memorandum, 8. sept 1892, fotokoopia, Kiriku ajalooramatukogu; Lucy Mack Smith. History, 1844–1845, 9. raamat, [lk 2]; Printer's Manuscript of the Book of Mormon, *JSP*, R3, 1. Osa, lk xxvi. **Teema:** Mormoni Raamatu trükkimine ja avaldamine
9. Oliver Cowdery to Joseph Smith, 6. nov 1829, *JSP*, D1, lk 100–101; Mo 3:18–19; 5:5–7; 4Ne 1:17; vt ka Oliver Cowdery to Joseph Smith, 28. dets 1829, *JSP*, D1, lk 101–104.
10. Thomas B. Marsh. History of Thomas Baldwin Marsh. LDS Millennial Star, 4. juuni 1864, 26. osa, lk 359–360; 11. juuni 1864, 26. osa, lk 375–376.
11. Lucy Mack Smith, History, 1844–1845, 9. raamat, [lk 9]. Et leida näiteid Mormoni Raamatu väljavõtetest, mida Abner Cole avaldas, vt: The Book of Mormon. Reflector, 16. sept 1829, lk 10; Selected Items. Reflector, 23. sept 1829, lk 14; The First Book of Nephi. Reflector, 2. jaan 1830, lk 1; ja The First Book of Nephi. Reflector, 13. jaan 1830, lk 1. **Teema:** Mormoni Raamatu kriitikud
12. Lucy Mack Smith, History, 1844–1845, 9. raamat, [lk 9]–[12]; Lucy Mack Smith, History, 1845, lk 166–168.
13. Chamberlin, Autobiography, lk 4–11.
14. Copyright for Book of Mormon, 11. juuni 1829, *JSP*, D1, lk 76–81; John H. Gilbert. Memorandum, 8. sept 1892, fotokoopia, Kiriku ajalooramatukogu; Book of Mormon. *Wayne Sentinel*, 26. märts 1830, [lk 3]. Mõned raamatud olid samuti lambanahast kaante vahele köidetud.
15. Title Page of Book of Mormon, u juuni 1829, *JSP*, D1, lk 63–65; vt ka Lucy Mack Smith to Solomon Mack, 6. jaan 1831, Kiriku ajalooramatukogu.
16. Testimony of Three Witnesses, juuni 1829, *JSP*, D1, lk 378–382; Testimony of Eight Witnesses, juuni 1829, *JSP*, D1, lk 385–387.
17. Tucker. *Origin, Rise, and Progress of Mormonism*, lk 60–61.
18. Vt: Lucy Mack Smith to Solomon Mack, 6. Jan 1831, Kiriku ajalooramatukogu.
19. Joseph Smith History, u suvi 1832, lk 1, *JSP*, H1, lk 10; ÖL 27:12–13 (Ilmutus, u aug 1830, ÖL 50:3, 1835 väljaanne, josephsmithpapers.org); Oliver Cowdery to Phineas Young, 23. märts 1846, Kiirku ajalooramatukogu; Joseph Smith Documents kuupäevaga juuni 1831, *JSP*, D1, lk xxxvii–xxxix; vt ka Cannon and others. Priesthood Restoration Documents, lk 163–207. **Teema:** Melkisedeki preesterluse taastamine
20. Joseph Smith History, 1838–1856, kd A-1, lk 27, *JSP*, H1:326–328 (visand 2).
21. Joseph Smith History, 1838–1856, kd A-1, lk 37, *JSP*, H1:364 (visand 2); Stevenson, Journal, 22. dets 1877; 2. jaan 1887; An Act to Provide for the Incorporation of Religious Societies (5. apr 1813), *Laws of the State of New-York* (1813), 2:212–219. **Teema:** Kristuse Kiriku organiseerimiskoosolek
22. Joseph Smith History, 1838–1856, kd A-1, lk 37–38, *JSP*, H1:364–371 (visand 2).
23. Joseph Smith History, 1838–1856, kd A-1, lk 37, *JSP*, H1:366; ÖL 21 (Ilmutus, 6. aprill 1830, josephsmithpapers.org); History of Joseph Smith. Times and Seasons, 1. okt 1842, 3:928–929.
24. Lucy Mack Smith, History, 1844–1845, 9. raamat, [lk 12]; Knight, Reminiscences, lk 8; vt ka Bushman, *Rough Stone Rolling*, lk 110.
25. Joseph Smith History, 1838–1856, kd A-1, lk 38, *JSP*, H1:372 (visand 2); Joseph Smith, Latter Day Saints, Rupp, *He Pasa Ekklesia*, lk 404–405, *JSP*, H1:506.
26. Knight, Reminiscences, lk 7.



Vanem
Quentin L. Cook
Kaheteistkümne
Apostli Kvoorumist

Kui halastav on Issand olnud

*Uus mitmeköiteline Kiriku ajalugu aitab meil pidada lepinguid,
suurendades arusaamist asjadest, mida Päästja on meie heaks teinud.*

Esimest korda peaaegu saja aasta jooksul avaldatakse Esimese Presidentkonna ja Kaheteistkümne Apostli Kvoorumis juhatusel uus mitmeköiteline Kiriku ajalugu. See jutustav ajalugu pealkirjaga „Pühad: Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kiriku lugu”, räägib tõestisündinud loo tavalistest inimestest, kellest said Jeesuse Kristuse lepituse kaudu pühad (vt Mo 3:19). Selle ajaloo esimene köide „Tõe lipp” (1815–1846) on nüüdseks lõpetatud ja tõlgitud 14 keelde, et seda võiks jagada paljudes maailma piirkondades.

„Pühad” on jutustus sellest, kuidas Jumal taastas oma igavikulise lepingu armastusest oma laste vastu. See näitab, kuidas Issand taastas oma evangeeliumi, et tuua lootust ja rahu aegadel, mis olid rahutud ning katsumuste- ja kannatusterohked. Samuti näitab see, kuidas taastatud lepingud toovad ülendust Jeesuse Kristuse kaudu.

Võiks arvata, et see lugu saab alguse Joseph Smithist, kuid „Pühad” algab 1815. aastal Indoneesias toimunud vulkaanipurskest, mis põhjustas laialdaselt surma, haigust ja segadust. See alguspunkt valiti Issanda ilmutuse valguses selle kohta,



Oma prohvetite kaudu uuendas Jumal lepinguid, mis ei kõrvalda kurjust, kurbust, kannatusi ja surma põhjustatud lahusolekut, kuid lubavad tervendust Päästja lepituse kaudu ja toovad meile kindlust, et suhted võivad kesta igavesti.

kuidas Ta taastas lepingud, mis seovad meid Päästjaga ja aitavad saada üle kõigist meie elu probleemidest.

„Mina, Issand, teades seda häda, mis peab tulema maa elanikele, kutsusin oma teenija Joseph Smith noorema ning rääkisin temale taevast ja andsin talle käsud ..

Et pandaks maksma minu igavikuline leping” (ÕL 1:17, 20).

Sellest avastseenist kuni levmiseni üle maailma annab raamat „Pühad” märku Jumala lastele kõikjal, et see on lugu nende lepingutest Jumalga, kes teab nende ras-kusi. Oma prohveti kaudu uuendas Jumal lepinguid, mis ei kõrvalda kurjust, kurbust, kannatusi ja surma põhjustatud lahusolekut, kuid lubavad tervendust Päästja lepituse kaudu, pühitseda ja õnnistada meie elu ülevama tähendusega ja tuua meile kindlust, et suhted, mida me hindame siin maa peal, võivad kesta igavesti ning nendega „käib kaasas igavene hiilgus” (vt ÕL 130:2).

Aasta jooksul on selle ajakirja numbrites avaldatud „Tõelipu” esimesed kaheksa peatükki. Selle kuu numbris jõuavad lõpule Liahooa ajakirjas avaldatavad raamatu „Pühad” peatükid, kuid jutustus jätkub veebiaadressil **saints.lds.org**, „Evangeliumi raamatukogu” rakenduses

ja trükivormis (telli aadressil **store.lds.org**). Ma kutsun teid jätkama lugemist nende kanalite kaudu.

Jumalik muster ja plaan.

„Pühad” jätkab jumalikku mustrit, mille järgi prohvetid oma teenimistöö osana kasutavad minevikus toimunut, et aidata meil õppida, kes me oleme, ja näha Jumala eesmäärke meie elus. Pühakirjades alustavad paljud prohvetid oma õpetusi, korrates lugusid Issanda halastusest nende esiisade vastu.¹ Moroni innustas Mormoni Raamatu lugejaid pidama meeles, „kui halastav on Issand olnud inimlaste vastu” kogu



ajaloo jooksul ning et nad „[mõtiskleksid] selle üle oma südames” (Mn 10:3). Jumala headusele mõtlemine valmis-
tab meid ette saama Vaimu tunnistust, mis õpetab meile
„asjadest, nagu need tõepoolest on, ja asjadest, nagu need
tõepoolest saavad olema” (Jb 4:13; vt ka Mn 10:4–5).

Teades, et meie taevased vanemad tegid plaani meie
lõplikuks õnneks ja ülenduseks, annab meile vaatenurga
ning identiteedi jumalike vanemate armastatud lastena ja
suurendab meie usaldust Issanda vastu isegi rasketel aega-
del. Issanda headuse meeles pidamine võib samuti kaitsta
meid uhkuse ja rikkuse hädahohtude eest. Mormon
kirjutas ajast, mil nefilased „hakkasid saada ülimalt
rikkaks”. Kuid erinevalt teistest aegadest Mormoni
Raamatus, mil inimesed lasid uhkusel ja rikkustel
tuua hävitust, järgisid nad seekord teist rada: „Aga
hoolimata oma rikkusest, jõust või edust ei olnud
nad oma enesehinnangu tõttu uhkust täis ega olnud
nad pikaldased meeles pidama Issandat, oma Juma-
lat; vaid nad olid tema ees ülimalt alandlikud.” Nad
pidasid kinni oma lepingutest ja püsisid õigemeel-
setena, kuna „nad pidasid meeles, kui suuri asju oli
Issand neile teinud” (vt Al 62:48–50).

„Pühad” õpetab sarnaseid õppetunde ja veel
palju teisi. See aitab teil näha Issanda kätt oma elus,
kui kogete kõrvalseisjana nende ebatäiuslike ini-
meste usu proovilepanekuid, südamevalu ja rõõme,
ilmutusi ja kindlameelsust, kes armastasid Issandat
ja tundsid Tema armastust.

Lugedes avastate uusi kaemusi ja tähendusi
isegi nendes lugudes, mida olete varem kuulnud.
Ükski lugu Kiriku ajaloost pole rohkem tuntud kui
Joseph Smithi esimene nägemus, kuid „Pühad”
aitab meil paremini mõista, kui raske oli Josephil
lepitada seda, mida ta tundis südames, sellega,
mida ta mõtles.

Josephi siiras soov tunda Päästja andestust oli
jäänud täitumata, kuna ta nägi, et ükski olemasole-
vatest kirikutest ei õpetanud „Jeesuse Kristuse evan-
geeliumi nii, nagu see oli kirjas Uues Testamendis”.²

Joseph mõtiskles, milline kirik on õige või kas need on
ehk kõik valed. Oma südames lootis ta meeleheitlikult,
et üks neist on õige, et ta võiks leida otsitud rahu. Kuna
tema mõtted ja südame tunded olid omavahel vastuolus,
leidis Joseph, et peab küsima Jumalalt. Ta läks metsa pal-
vetama. Seal nägi ta Isa ja Poega, kes talle andestasid ja
lahendasid tema küsimuse viisil, mida ta polnud varem
ette kujutanud.³

Joseph, tema pere ja paljud teised inimesed, kes võt-
sid vastu Issanda taastatud lepingu, tahtsid tunda Jumala



„Pühad” näitab, et Issanda läbikäimiste tundmine annab meile igavikulise vaatenurga, aitab meil näha asju, nagu need tõepoolest on ja saavad olema, ning aitab meil rakendada usku, et Issand aitab meid rasketel aegadel.

armastust, õppida, kuidas Talle ligineda, ja parandada suhteid neile kallite inimestega. „Pühad” jutustab nende lugusid.

Issanda usaldamine katsumuste ajal

„Pühade” 1. köide sisaldab Amanda Barnes Smithi ja tema pere südantlõhestavat lugu, kes kuuletusid Issanda käskudele ja täitsid Tema tahet.⁴ Amanda abikaasa ja üks tema poegadest tapeti jõhkralt koos 15 teise viimse aja pühaga, kes olid laagris väikeses asulas Missouris Shoal Creeki jõe kaldal. Issand toetas Amandat selles kohutavas üleelamises, vastas tema palvetele, andis talle julgust ja väge tervendada oma tõsiselt haavatud poega.⁵

„Pühad” kirjeldab, kuidas Amanda õppis usaldama Issandat keset äärmuslikku vastuseisu. Samuti jutustab see, mida õppis Joseph Smith Jumala headuse kohta isegi kannatuste ajal. See näitab, et Issanda läbikäimiste tundmine annab meile igavikulise vaatenurga, aitab meil näha asju, nagu need tõepoolest on ja saavad olema, ning aitab meil rakendada usku, et Issand aitab meid rasketel aegadel.

Kui prohvet Joseph kuulis, mis Amanda pere ja teistega oli Shoal Creeki jõe juures juhtunud, tundis ta, et läheb pigem vanglasse või laseb end surmata, kui lubab pühasid tappa. Järgmisel päeval püüdis ta jõuda rahumeelse lahenduseni Missouri maakaitseväge, kes plaanis rünnata



pühade peamist asulat Far Westi. Selle asemel võtsid nad Josephi kinni ja hoidsid teda vangis.

Peaaegu viis kuud hiljem oli Joseph ikka veel väikeses, külmas ja inimesi täis maa-aluses kongis Libertys Missouri osariigis. Ta imestas, kus Jumal end peidab ja kui kaua suudab Ta kuulata leskede ja orbude appikarjeid. Ta palvetas: „Oo Issand, kui kaua tuleb neil kannatada neid nurjatusi ja seda seadusevastast rõhumist, enne kui sinu süda pehmeneb nende vastu ja sinu sisemus täitub kaastundega nende vastu?” (ÕL 121:3)

„Pühad” õpetab, et vastuseis ei ole tunnistus Issanda ebasoosingust ega Tema õnnistuste puudumisest. Vastuseis on osa Jumala plaanist, et meid puhastada ja valmistada igaveseks selestiliseks tulevikuks (vt 2Ne 2:11). Joseph sai teada, et Päästja lõputu kannatus võimaldab Tal aidata meid meie kannatustes ja lõpuks meid ülendada (vt Al 7:11–13). Vastuses Josephi ahastavale appihüüdele tõi Issand välja kõiksugu katsumusi, enne kui ütles lõpetuseks:

„Kui põrgu enda lõuad ajavad end pärani, et sind neelata, siis tea, mu poeg, et kõik need asjad annavad sulle kogemusi ja on sinule kasuks.

Inimese Poeg on laskunud neist kõigist allapoole. Oled siis sina suurem kui tema?” (ÕL 122:7–8)

Isiklikult *selliste asjade* kogemine võib anda meile kristlikku kaastunnet kannatajate vastu. „Minu süda on pärast seda alati õrnem, kui oli seda varem,” mõistis Joseph vangis olles. Ta soovis, et võiks olla koos pühadega, et neid trööstida ja lohutada. „Ma ei oleks suutnud kunagi tunda seda, mida tunnen nüüd,” selgitas ta, „kui ma poleks kannatanud neid väärkohtlemisi, mida ma kannatasin.”⁶

Esimene Presidentkond ja Kaheteistkümne Apostli Kvoorum tellisid ja kiitsid heaks raamatu „Pühad” kirjutamise, et see võiks aidata igaühel meist kogeda *selliseid asju* teiste läbielatu kaudu. Amanda loost võime õppida, et isegi kui Jumal ei takista oma lõputus tarkuses kurjust ja kannatusi, armastab Ta meid ja on meist teadlik. Ta kuuleb meie palveid ja on halastav ja lahke.

Taastatud templiõnnistused

Kuskil ei näidata meile sellist halastust ja lahkust rohkem kui templis. Raamatu „Pühad” keskmes on lugu taastatud templiõnnistustest. Esimene köide lõppeb sellega, kuidas tuhanded viimse aja pühad said 1846. aastal pühasid talitusi Nauvoo templis. Teine köide lõppeb Salt Lake’i templi pühitsemisega ja kuidas pühad hakkasid seal talitusi saama 1893. aastal. Kolmas köide lõppeb sellega, kuidas Euroopa pühad hakkasid kogunema Šveitsi templis

aastal 1955. Neljas köide toob loo tänapäeva, mil templid on kõikjal maa peal ja pühad üle maailma saavad ülen-duse talitused, just nagu prohvetid seda kaua aega tagasi ette nägid.

Issanda kotas teeme lepinguid ja meile antakse vägi ületada langemise tagajärjed, sealhulgas selle maailma kurjus ja kannatused. Me saame kaitset ja ülimat väge, et ärgata ülestõusmises, olles pitseeritud igaveseks kokku oma lähedastega.

„Pühad” aitab meil pidada lepinguid, suurendades pühalikel viisidel meie mõistmist. See aitab meil alati meeles pidada, mida Päästja meie heaks teinud on. Ilma ülestähendusteta Jumala läbikäimistest minevikus ei suudaks me „[pidada] meeles, kui halastav on Issand olnud inimlaste vastu” (Mn 10:3). Neil põhjustel võlgneme tänu Issandale ja pühadele, kes märkisid üles oma kogemused Tema armastusest nende vastu. Issand käskis Joseph Smithil oma kogemused üles kirjutada (vt ÕL 21:1). Ta määras, et Josephi juhatusel on Kiriku ajaloolase kohus „kiriku ülestähenduste ja ajaloo pidev üleskirjutamine” (ÕL 47:3). Ta käskis, et see ajalugu sisaldaks „kõiki asju, mis on heaks kirikule ja tõusvatele põlvadele” (ÕL 69:8).

Pidades silmas neid ilmutusi ja lepingu lubadust alati Päästjat meeles pidada, hakkasid Esimene Presidentkond ja Kaheteistkümne Apostli Kvoorum planeerima raamatute seeriat „Pühad” juba 10 aastat tagasi. Nüüd innustame teid seda lugema, uskudes, et see aitab teil mõista Jumala plaani, nähes, kui halastav Issand on olnud, ja pidada ustavalt vastu nii headel kui halbadel aegadel, arendades kristlikku kaastunnet teiste vastu ja pidades lepinguid, mis juhivad teid ülenduseni. ■

VIITED

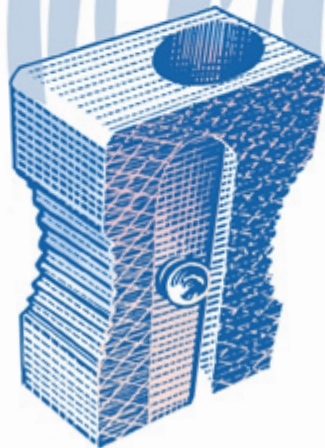
1. Näidete hulka kuuluvad Nefi (1Ne17:23–43), kuningas Benjamin (Mo 1), Limhi (Mo 7), Issanda ingel Alma (Mo 27), Alma (Al 9:10), Mormon (Mr 3:17–22) ja Mooses (2Ms 13:3).
2. Joseph Smithi sõnad teoses „History, circa Summer 1832”, lk 2, josephsmithpapers.org.
3. Vt „History, 1838–1856, volume A-1 [23 December 1805–1830 August 1834]”, lk 3, josephsmithpapers.org.
4. Vt „Revelation, 12 January 1838–C”, [lk 1], josephsmithpapers.org.
5. Vt „Saints” 1. kd, pt 30, „Fight Like Angels”.
6. „Letter to Presendia Huntington Buell, 15 March 1839”, [lk 1], josephsmithpapers.org.

MUNAD, KAITSMED JA USK

Üks meie pere eesmärke on säästa küllalt raha oma kodu sissemakseks. Ilma selle eesmärgita raiskaksin ma oma nädalalõpud telekat vaadates ja oodates, et rahateenimise võimalused mind leiaksid.

Põhja-Tšiilis kaevandusfirma autojuhina töötades teen ma neli päeva nädalas kodust eemal tööd ja siis on mul kolm päeva puhkust – laupäevast esmaspäevani. Et teenida lisaraha oma kodu sissemakseks, otsustasime hakata mune müüma. Meie plaan oli võtta tellimusi sõpradelt, naabritelt ja Kiriku liikmetelt ning osta hulgimüüjalt iga nädal 1000 muna ning siis laupäeviti ja esmaspäeviti munad kohale toimetada.

Otsustasime koos abikaasa Lauraga, et võtame oma kaks last munade laialiviimisele kaasa ja nautime koosveedetud aega. Kuid olles teel hulgimüügist esimesi mune ostma, tabas meid õnnetus. Üks meie lastest mängis väikese metallist pliiatsiteritajaga, viskas selle õhku ja see maandus tühja sigaretisüütaja auku. Lendas sädemeid ja meie kaubikust kadus elekter ning see jäi äkitselt keset maanteed seisma. Meil oli kaitse läbi läinud.



Kui väike metallist pliiatsiteritaja tühja sigaretisüütaja auku kukkus, jäi meie kaubik äkitselt seisma. Meil oli kaitse läbi läinud.

Kui me seal istusime ja kaalusime, mida teha, tundsin end nii õnnetult, et tahtsin nutta. Kuid samal hetkel meenus mulle, et Issand on lubanud meie meeli ülendada ja meid aidata, kui oma usalduse Temasse paneme. Mind valdas rahu. Ma mõistsin, et ei saanud lihtsalt jääda sinna kurtma. Meil oli

probleem ja Jumala abiga suudame selle lahendada.

Vaatasime Lauraga teineteist ja ütlesime: „Peame usku näitama.” Me ütlesime palve ja kuivatasime pisarad. Seejärel istus Laura rooli ja mina läksin välja, et autot lükata. Mitu inimest hüppas oma autost välja ja aitas mind.

Me lükkasime autot oma 200 meetrit, enne kui leidsime maanteest eemal ohutu koha, kuhu parkida. Kui auto seisma jäi, märkasid, et olin parkinud otse autostereo poe ette.

Leidsin katkise kaitseme, astusin poodi ja küsisin: „Kas te selliseid müüte?”

Müüja vastas jaatavalt.

Otsin kaitseme ja panin selle paika. Auto läks kohe käima ja me jätkasime sõitu. Kui me kohale jõudsime, oli munade hulgimüüja kauplust sulgemas. Otsime munad ja viisime need inimestele.

Kui meil on katsumusi, siis peame meie Taevaselt Isalt abi paluma. Ma tean, et Ta vastab meile, kui me tegutseme ja näitame usku Temasse. ■ Alvaro Alcaino, Antofagasta, Tšiili

MINU EMA KÄEKIRJAGA KIRJUTATUD ÕNNISTUS

Ühel õhtul mõtisklesin, millist sõnumit jagada eeloleval vaiakonverentsil. Olin terve nädala jooksul pühakirju uurinud ja kuigi olin saanud suurepärase juhatus ja inspiratsiooni, ei olnud mul mingit selget suunda selle kohta, mida Issand soovis, et mina kui vaiajuhataja koguduse liikmetega jagaksin.

Siiras palves palusin, et Vaim minu mõtteid juhataks. Seejärel avasin pühakirjad ja hakkasin taas lugema. Minu mõtted pöördusid kohe koguduse eesmärkide juurde, mida olime piiskopiga hiljuti arutanud. Üks nendest eesmärkidest oli kasutada raamatut „Jutlusta minu evangeeliumi” sõprade ja naabritega evangeeliumi jagades.

Tundsin õhutust kaasata sel õhtul oma uurimisse raamatut „Jutlusta minu evangeeliumi”. Võtsin selle välja ja avasin suvalise lehekülje. Leidsin sellelt lehelt käsitsi kirjutatud pühakirjaviited – 1. Nefi 8:8–11 ja 1. Nefi 11:21–22. Lähemalt vaadates avastas, et need viited olid kirjutatud minu ema käekirjas. Minu kallis ema oli surnud mõne aasta eest, kaks kuud pärast oma 80ndat sünnipäeva. Ta

oli eeskuju vaprustest ja isetusest, kes nägi inimestes alati head. Ja ta armastas pühakirju.

Avasin pühakirjad, et vaadata, mis õhutas teda neid kirjakohti üles märkima. Neid lugedes tuli mulle silmapilkselt mõttesse, millist sõnumit peaksin jagama. See oli lihtne sõnum, et Kiriku liikmed, kes on maitanud evangeeliumi maitavat vilja, võivad mõnikord unustada, et paljud teised otsivad sedasama vilja. Me peame nendega jagama, kust seda leida.

„Jutlusta minu evangeeliumi” raamatut lehitsedes mõtlesin oma kallile

emale. Raamatusse polnud kirjutatud ei nime ega ühtki teist märkust või midagi, mis oleks näidanud, et see raamat oleks kunagi temale kuulunud. Istusin, imestades selle vaimsete õhutuste ahela üle, mis oli mind selle hetkeni toonud. Vaim kinnitas mulle, et mind oli juhatus minu mõtetes, just nagu olin palvetades palunud. Minu ema ei teadnud, kui ta mitu aastat varem need viited kirja pani, et Issand kasutab neid, et vastata tema poja alandlikule palvele. ■

Douglas Hedger, Nevada osariik, Ameerika Ühendriigid

Koguduse konverentsiks valmistudes avasin raamatu „Jutlusta minu evangeeliumi” leheküljelt, millelt leidsin oma ema käekirjaga kirjutatud pühakirjaviited.



IME ISSANDA KOJAS KIEVIS

Olime perega eevil, et saame sõita autoga Rumeeniast Ukrainasse Kiievi templi pühitsemisele 2010. aasta augustis. Teades, et sellest saab tempel Rumeenia ja Moldaavia misjoni pühadele, reisisime ligikaudu 14 tundi, et seal kohal olla. Saabudes kohtusime ühe teise rühmaga, kes oli samuti Rumeeniast tulnud. Olime kõik rõõmsad, et võisime olla Kiievis sellel pühal üritusel.

Pühitsemise päeval määrati meie Rumeeniast tulnud rühm vaatama pühitsemistseremoonia ülekannet templi esimese korruse ruumis. Osa hakkas oma pettumust väljendama. Nad olid lootnud, et võivad osaleda pühitsemistseremoonial koos prohvetiga selestilises ruumis. Mõni ütles isegi, et oleks parema meelega koju jäänud ja vaadanud ülekannet oma kogudusehoones Rumeenias.

Hakkasin oma südames palvema: „Taevane Isa, kuidas võime aidata neil Rumeenia liikmetel Sinu kojas unustamatut kogemust saada?”

Ma polnud ikka veel vastust saanud, kui pühitsemisistung algas. Peagi saime teada, et prohvet, president Thomas S. Monson (1927–2018), tuleb alla, et nurgakivi paigale asetada. Ehk on see vastus minu palvele! Ma palvetasin, et



prohvet võiks tulla ja Rumeenia pühaid tervitada.

„Ma ei palu seda enda pärast,” ütlesin ma palves, „vaid oma vendade ja õdede pärast.”

Pärast nurgakivi tseremooniat möödus president Monson tagasiteel selestilisse ruumi meie ruumi uksest. Ühtäkki tundsin oma südames, et peaksin püsti tõusma ja teda meie ruumi kutsuma.

Ma tõusin ja ütlesin: „Meie prohvet! Tulge meid vaatama. Me oleme Rumeeniast.”

Ta ei paistnud mind kuulvat. Siis, hetk hiljem, tuli ta tagasi. „Rumeenia!” ütles ta ruumi sisenedes.

Ma palvetasin oma südames: „Taevane Isa, kuidas võime aidata neil Rumeenia liikmetel Sinu kojas unustamatut kogemust saada?”

Ta tervitas meid kõiki ja ütles, et armastab meid. Mu hing oli täis ja nägin pisaraid meie kallite liikmete nägudel. „Suur tänu, kallid Isa,” palvetasin ma. „Selle ime eest Sinu kojas.”

Kui prohvet ruumist lahkus, ei olnud keegi enam kurb. Ma tundsin, et meie ruum oli templi kõige õnnistatum. Ma ei unusta seda kogemust kunagi. ■

Doru Vasile, Bukarest, Rumeenia

TUNNUSTAV NAERATUS

Ühel õhtul oli meie koguduses üritus, milleks olime mitu kuud valmistunud. Pärast üritust jättis üks noor kirikuga tutvuja minuga hüvasti, kuid naasis mõni minut hiljem ja küsis: „Piiskop, millal ma peaksin tagasi tulema?” Ma vastasin talle, et pühapäeval ja poiss ütles kiiresti: „Aga kas teil mingit üritust ei toimu?” Tal oli meie koguduse noortega nii tore olnud, et ta tahtis tagasi tulla.

Samuti vestlesin ma ühe meie üritust külastanud abielupaariga ja küsisin, mida nemad sellest arvasid. Mees ütles: „Oleme saabumisest peale tundnud rahu”, mida kinnitas ka tema naine peanoogutusega. Olin üllatunud, kuna kui nad saabusid, siis oli palju rääkimist ja lärmi. Kuid mees jätkas mulle otsa vaadates ja küsides: „See ongi Püha Vaim, eksole?” Oma üllatuses suutsin vaid jah öelda.

Selleks ürituseks valmistumine oli palju aega nõudnud, seega olin ürituse lõppedes soovinud vaid koju magama minna. Väsimuse tõttu ei suutnud ma juurelda nende kirikuga tutvujate sõnade üle. Kui ma koju jõudsin, ütlesin palve ja läksin voodisse, kuid mul ei tulnud und. Vaimusilmas kujutasin Issandat naeratamas. See oli tunnustav naeratus. Sel hetkel meenusid mulle need imelised asjad, mis olid üritusel aset leidnud.

Mõistsin, et koguduseliikmete usinus ja armastus oli teinud võimalikuks, et nende kirikuga tutvujate südant puudutati. Mõistsin, et see tunnustav naeratus oli kiitus selle eest, mida me tegime. Ma ei suutnud pisaraid tagasi hoida ja tundsin suurt tänuikkust selle kingituse eest, mille Issand meile andnud oli. Ta oli andnud meile tunnustava naeratuse. Ma tunnistan, et Issanda sõnad on õiged, et kui me toome vaid ühe hinge Tema juurde, siis suur saab olema meie rõõm Isa kuningriigis! (vt ÕL 18:15) ■

Franklin Romero, Manabí, Ecuador

JAGAGE OMA LUGU

„Viimse aja pühade hääled” avaldab tõestisündinud lugusid igasugustel evangeeliumiteemadel, kuid me oleme eriti huvitatud teie kogemustest teiste teenimise ja julgelt evangeeliumi järgi elamise kohta. Esitage oma artikkel aadressil liahona.lds.org (klõpsake „Submit an Article or Feedback” [Esitage artikkel või andke tagasisidet]).

Alati võime kuulda „kõva kõne”. Kuid meil on alati võimalik valida usku ja mitte kahtlust või ebakindlust.

MEIE **motivatsioon** **elada evangeeliumi järgi**

Mindy Selu

Kiriku ajakirjad

Jüngerirada on täis õnnistusi – need on „nähtavad ja nähtamatud”.¹ Kuid on aegu, mil õnnistustele vaatamata ei ole rada ei kerge ega mugav. Jeesuse Kristuse jüngeriks saamine nõuab tööd ja ohverdust ning mõnikord on raske leida motivatsiooni käskude järgi elada ja neid ohverdusi teha.

Noore täiskasvanuna on teil arvatavasti palju tegemist, et täita oma uusi kohustusi, teha elu muutvaid otsuseid ja leida, milline näeb välja teie isiklik jüngerirada teie ülejäänud elu jooksul. Sellele lisaks võib Kiriku eeskirjades, ajaloos või evangeeliumi õpetuses leiduda asju, mida te täielikult ei mõista, ja teil võib olla kiusatusi, millest püüate üle saada, ning õnnistusi, mida te ikka veel ootate, ja küsimusi Jumala plaani kohta teie suhtes.

Mõni meist mõtiskleb aeg-ajalt, kas evangeeliumi järgi elamine on väärt kõiki õnnistusi, mida meile on lubatud. Võime vaielda, et me ei sobi kirikusse, et see on liiga töömahukas või et küsimusi on rohkem kui vastuseid. Kuid lõpuks taandub see kõik ikkagi motivatsioonini. Miks te teete, mida teete, ja elate nii, nagu elate? Miks me peame jätkuvalt kinni käskudest, isegi kui pole kedagi kontrollimas, kas me seda teeme?

Vaatamata sellele, kes te olete ja mis elujärgus te olete, on otsus leida motivatsiooni, et suurendada usku Päästjasse ja Tema evangeeliumisse, teie teha.



Kelle juurde me läheme?

Evangeeliumi järgi elamiseks motivatsiooni leidmine ja selle hoidmine ei ole ainult meie ajale omane väljakutse. Isegi ajal, mil Päästja oli maa peal, oli inimestel raskusi Tema õpetatud põhimõtete mõistmisega ja seeläbi ka nendele kuuletumisega. Mitu Tema jüngrit kuulas, kuidas Ta selgitas põhimõtet, mis paistis neid pahandavat – oma rolli „elu leivana” (vt Jh 6:35–58). Nad vastasid skeptiliselt, öeldes: „See kõne on kõva, kes võib seda kuulda?” (Jh 6:60)

Kristus, kes nägi, et neil on raske seda õpetust uskuda või vastu võtta, küsis: „Kas see teid pahandab?” (Jh 6:61) Selle asemel, et panna oma usk nendest kahtlustest ettepoole, läksid paljud Ta jüngrid ära „ta järelt ega kõndinud enam temaga” (Jh 6:66).

Kuid kui Kristus küsis oma ülejäänud jüngritelt, kas ka nemad tahavad ära minna, andis Peetrus ainukese vastuse, mis tegelikult anda on: „Kelle juurde me läheme? Sinul on igavese elu sõnad” (Jh 6:67–68).

Meie motivatsiooni allikas

Peetrus teadis oma motivatsiooni allikat. Selle keskmes on miks me teeme seda, mida me evangeeliumis teeme: meie tunnistus
Jeesusest Kristusest ja

usk Temasse. „Me oleme uskunud ja tundnud,” kuulutas Peetrus, „et sina oled Jumala püha!” (Jh 6:69; rõhutus lisatud). Saades sama tugeva veendumuse Jeesusest Kristusest, Tema jumalikkusest ja Tema tööst, võime ka meie leida motivatsiooni, et jätkata evangeeliumi järgi elamist – isegi kui see tundub raske, isegi kui keegi teine seda ei märka ja isegi kui me pole kindlad, kas seda tahame.

Alati ütleb keegi „karne asju”. Kuid meil on alati võimalik valida usku ja mitte kahtlust või ebakindlust. Nagu ütles vanem L. Whitney Clayton Seitsmekümne juhtkonnast: „Otsus uskuda on kõige tähtsam otsus, mille me kunagi teeme.”²

Mida me siis teeme, kui leiame end kunagi teisel pool seda „köva kõne”?

1. Järgige Peetruse ja teiste jüngerite eeskju, kes püüsid ustavana isegi siis, kui oleks olnud kergem ära minna. Kuulake prohvetite, apostlite ja teiste juhtide nõuandeid.

„Toetuge hirmu ja kahtluste käes vaeveldes või rasketel aegadel sellele, mis teil juba on. .. *Hoidke kinni sellest, mida te juba teate, ja pidage vastu, kuni te saate rohkem teada.*”³

„[Te suudate] astuda usus edasi üheainsa sammu ning seejärel järgmise. .. [Keskenduge] neile tõdedele, mida [usute, ja laske] neil täita oma meele ja südame. ..

[Alustage] usu ülesehitamist evangeeliumi põhitõdedest.”⁴



2. Uurige pühakirju ja järgige nende õpetusi.

„[Uurige] iga päev Mormoni Raamatut palvemeelselt .. ja [mõtisklege] selle üle.”⁵

„Kui keegi tahab teha tema tahtmist, see tunneb, kas see õpetus on Jumalast või kas mina räägin iseendast” (Jh 7:17).

„Aga olge sõna tegijad ja mitte ükspäinis kuuljad, iseendid pettes” (Jk 1:22).

3. Jätkake käskude pidamist.

„Vastused siirastele küsimustele tulevad, kui me neid usinalt otsime ja käskude järgi elame. .. Usk võib ületada meie praeguse mõistmise piire.”⁶

„Kui olete ka edaspidi kuulekad, .. antakse teile teadmised ja mõistmine, mida otsite.”⁷

Lõpuks sõltub meie motivatsioon aga sellest, mida ütles Peetrus. Kas me usume, et Jeesus on Kristus, et Tema juhib oma Kirikut ja et Tal on igavese elu sõnad? Kas meie usk Temasse on suurem kui „köva kõne”, mida me ei pruugi hetkel mõista?

Evangeeliumi järgi elamise autasud

Kui me otsustame Jumalat ja Jeesust Kristust armastada ja järgida ning pidada käske isegi siis, kui me neid täielikult ei mõista, on sellele järgnevad autasud mõõtnatud. Loomupärane inimene küsib: „Mis kasu mina sellest saan?” Evangeeliumi õpetused vastavad: „Rahu selles maailmas ja igavese elu tulevases”; paik valmistatud Jumala eluasemetes;

kõik, mis on Taevasel Isal; lõputu õnn (vt ÕL 59:23; Et 12:34; ÕL 84:38; Mo 2:41); ja nagu ütles vanem Dieter F. Uchtdorf Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist: „[Siin Kirikus] leiate selle, mis on hindamatu väärtusega. .. Siit leiate te igavese elu sõnad, lubaduse õndsast lunastusest ning tee rahu ja õnneni.”⁸ Et nimetada vaid mõnda.

Kui me pühendame ennast Kristuse järgimisele ja Tema käskudele kuuletumisele, siis lubatakse meile kõiki neid asju ja rohkemgi veel. See ei tähenda, et see rada on alati kerge või mõistetav, kuid õnnistused, mida meile lubatakse ustavuse eest, avalduvad jätkuvalt kogu meie elu jooksul ja ka pärast seda.

Kuid nii imelised kui need õnnistused ka pole, ei peaks need olema meie peamine motivatsioon evangeeliumi järgi elamisel. Vaatamata sellele, mis küsimused teil on või millist õpetust te ei mõista, teie usk Jeesusesse Kristusesse ja Tema lepitusse on kõige olulisem motivatsioon elada Tema evangeeliumi järgi, just nagu see oli Peetrusele ja teistele.

„Meie motiivid ja mõtted mõjutavad lõpuks meie tegusid,” ütles vanem Uchtdorf. „Tunnistus Jeesuse Kristuse taastatud evangeeliumi õigsusest on kõige vägevam motiveeriv jõud meie elus. Jeesus rõhutas korduvalt heade mõtete ja õigete motiivide väge: „Vaadake minu poole igas oma mõttes; ärge kahelge, ärge kartke” (ÕL 6:36).

Tunnistus Jeesusest Kristusest ja taastatud evangeeliumist aitab meil õppida oma elus konkreetset plaani, mis Jumalal on meie jaoks, ja seejärel tegutseda sellele vastavalt. See annab meile kinnitust Jumala tõelisusest, õigsusest ja headusest, Jeesuse Kristuse õpetustest ja lepitusest ning viimse aja prohvetite jumalikust kutsest.”⁹

Mis minusse puutub, siis mina püsin ustavana, isegi kui see on raske. Ma jätkan oma palvete ütlemist ja pühakirjade lugemist. Ma püüan iga päev tugevdada oma tunnistust Päästjast. Ja ma püüan jätkuvalt elada nii, nagu Tema tahab, et ma elaksin, ning toetun Tema sõnale ja Tema elavate prohvetite sõnale, et õppida, kuidas elada, toetudes motivatsioonile, mis ei lähtu mitte ainult minu usust ja armastusest Tema vastu, vaid samuti Tema igavesest ohverdusest ja armastusest minu vastu. ■

VIITED

1. Dieter F. Uchtdorf. Jüngriks olemine. – 2009. a kevadine üldkonverents.
2. L. Whitney Clayton. Otsustage uskuda. – 2015. a kevadine üldkonverents.
3. Jeffrey R. Holland. Issand, ma usun. – 2013. a kevadine üldkonverents.
4. Rosemary M. Wixom. Naasmine usu juurde. – 2015. a kevadine üldkonverents.
5. Thomas S. Monson. Mormoni Raamatu vägi. – 2017. a kevadine üldkonverents.
6. Rosemary M. Wixom. Naasmine usu juurde. – 2015. a kevadine üldkonverents.
7. Russell M. Nelson. Ilmutus Kiriku tarvis, ilmutus meie elu tarvis. – 2018. a kevadine üldkonverents.
8. Dieter F. Uchtdorf. Tulge meiega! – 2013. a sügisene üldkonverents.
9. Dieter F. Uchtdorf. Isikliku tunnistuse vägi. – 2006. a sügisene üldkonverents.



KAKS VALIKUT

Issanda tee ei ole raske. Elu on raske, mitte evangeelium. .. Elu on raske meie kõigi jaoks, kuid elu on ka lihtne. [Meil on vaid kaks valikut.] Me kas järgime Issandat ja saame Tema vae [ning] rahu, valguse, tugevuse, teadmise, kindluse, armastuse ja rõõmu, või me valime mingi muu tee, mistahes muu tee, mis iganes muu tee ja käime seal üksi, ilma Tema toetuseta, ilma Tema juhatuseta, segaduses, kahtlustes, mures ja meeleheites. Ja ma küsin, kumb tee on kergem?

Vanem Lawrence E. Corbridge
Seitsmekümnest. Tee. – 2006. a sügisene üldkonverents.

Tundsin, kuidas pimedus minu peale langes. Ja siis mõistsin, et pean rääkima oma piiskopiga.

Esimene samm meeleparanduse suunas

Aurilas Peterson

Mäletan, kuidas seadsin misjonäridega oma ristimiskuupäeva. Nad küsisid, kas ma olen valmis tegema seda lepingut Taevase Isaga. Ilma mõtlemata ja süda rõõmust tulvil, vastasin ma „Jah”. Soovisin võtta vastu seda erilist kingitust, mille minu armastav Isa oli mulle andnud, ja teadsin, et ilma Päästjata ei oleks minu elu sama õnnelik. Kuid ma polnud kindel, mida tulevik toob.

Lõpuks jõudis kätte suurpäev. See oli unustamatu ja ma olin väga õnnelik.

Tumedad päevad

Pärast ristimist ja liikmeks kinnitamist tundusid päevad ühtäkki tumedad. Tegelesin pereprobleemidega ega suutnud kuuletuda kõikidele Jumala seadustele. Ma ei teadnud, mida teha ja tahtsin kõiges alla anda. Tundus, et keegi ei mõista mind.

Mulle oli alati meeldinud lugeda Mormoni Raamatut, kuid sel ajal jätsin lugemise unarusse. Ühel

päeval, kui ma üksi kodus olin, tundsin Vaimu sulnist õhutust Mormoni Raamatut lugeda. Enne lugemist palvetasin, et võiksin leida vastuse, mis tooks mulle lohutust minu kannatustes. Avasin raamatu Alma 5. peatüki kohalt. Salmis 27 lugesin: „Kas te olete kõndinud, hoides end Jumala ees laitmatuna? Kas te võiksite öelda oma südames, kui teid kutsutaks sel hetkel surema, et te olete olnud piisavalt alandlikud? Et teie rõivad on puhastatud ja tehtud valgeks Kristuse vere kaudu, kes tuleb lunastama oma rahvast nende pattudest?”

Lõpuks tundsin, kuidas need sõnad mind puudutasid. Teadsin, et pean meelt parandama ja leppisin kokku aja piiskopiga kohtumiseks. Ma ei saa eitada, et kartsin, kuid sundisin ennast ja kohtusin temaga.

Jumala lubaduste mõistmine

Kui ma piiskopi kabinetti jõudsin, tundsin nii suurt süütunnet, et soovisin ringi pöörata. Kuid ma palvetasin, et mul oleks jõudu öelda kõik, mida

mul oli vaja ära rääkida. Piiskop kutsus mind oma kabinetti ja ütles palve, et saada Jumala abi. Ta rääkis minuga, nagu oleksin ma tema poeg, ja näitas oma sõnadega armastust minu vastu. Ta andis mulle nõu ja palus mul teha teatud asju, et saada Jumala andestust ning siis temaga uuesti rääkida.

Olin rõõmus selle võimaluse üle. Järgisin tema nõuandeid ja mõistsin lõpuks Jumala andestuse lubadust Almale: „Kui ta tunnistab üles oma

patud sinu ja minu ees ning parandab meelt siira südamega, sellele sa andesta ja mina andestan talle samuti.” (Mo 26:29) Pärast siirast meeleparandust teadsin, et Jumal on mulle andestanud. Lõpuks võisin tunda oma südames Taevase Isa armastust ja pimedus kadus. Olin õnnelik ja uhke enda üle.

Piiskop on, et meid aidata

Piiskop on koguduses Issanda esindaja. Teadke, et ta on, et aidata

teil leida tõelist õnne, mis Jumalal teie jaoks varuks on. Usaldage teda. Kui teil on probleeme või peate meelt parandama, siis minge otsige ta üles. Ta aitab teid.

Ma tean, et mõnikord ei ole kerge temaga kohtuda. Kuid nagu president Lorenzo Snow (1814–1901) selgitas meie Taevase Isa igavese plaani kohta: „Ma julgen öelda, et sünnieelses vaimumaailmas, kui tehti ettepanek võtta .. ja omandada meie praeguseid kogemusi, ei olnud see sugugi meeltemööda. .. Kuid ei ole kahtlustki: me nägime ja mõistsime, et siia ellu tulemine on meile vajalik ülenduse ja hiilguse saavutamiseks.” Ta ütles veel: „Olime valmis alluma Jumala tahteile ning oleme nüüd siin.” („Kiriku presidentide õpetused: Lorenzo Snow” [2012], lk 101)

Meeleparandus on osa Jumala tahteile allumisest. Seega selle asemel, et piiskoppi karta, saage temaga sõbraks. Jumal valis teda ning ta võib aidata teil meelt parandada ja ravida teie hinge Jeesuse Kristuse juurde tulemise kaudu. Issand soovib meid aidata, kuid me peame tegema esimese sammu meeleparanduse suunas. Seda tehes võime näha kirjakohas Jesaja 1:18 antud lubaduse täitumist: „Kuigi teie patud on helepunased, saavad need lumivalgeks.” Ja piiskop on olemas, et meid selles aidata.

Ma tunnistan, et Jumal elab ja et Jeesus Kristus on meie Päästja. Nad mõlemad armastavad meid väga! ■
Artikli autor elab Ovestis Haitil.



ISSANDA VIISIL ÕPPIMINE



**Vanem
David A. Bednar**
Kaheteistkümne
Apostli Kvoorumist

Kuna Issand kiirendab oma tööd, nõuab see, et meie järjepidevalt õpiksime, muutuksime ja pürgiksime edasi usuga Päästjasse.

Eeskuju kõigis asjus

1831. aasta juunis prohvet Joseph Smithi kaudu antud ilmutuses kuulutas Issand: „Ma annan teile eeskuju kõigis asjus, et teid ei petetaks, sest Saatan on liikvel maa peal ja ta käib ringi ja eksitab rahvaid” (ÕL 52:14).

On huvitav, et Issand ei andnud meile ühte kõikehõlmavat eeskuju kõigis asjus, vaid ühe eeskuju paljudest. Ma ei arva, et Issand ütleb sõnadega „eeskuju kõigis asjus”, et Tal on vaid üks eeskuju, mida igas olukorras kasutada. Pigem kaasab Issanda viis mitmeid

eeskujusid, mida võib kasutada, et erinevaid vaimseid eesmärke saavutada.

Igasuguses õppimise ja õpetamise kogemuses peaks meie peamine eesmärk olema leida ja kasutada seda eeskuju või neid eeskujusid, mis sobivad kõige paremini meie vajadustega ja aitavad saavutada soovitud õpitulemused.

Püha Vaim on õpetaja

Püha Vaim on Jumaluse kolmas liige ja Ilmutaja, Õpetaja, Trööstija, Pühitseja ja tuletab meelde kõik (vt Jh 14:16–17, 26; 3Ne 27:20). Vanem James E. Talmage (1862–1933) Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist selgitas: „Pühakirjades kirjeldatakse Püha Vaimu ametit inimeste seas teenimisel. Ta on Isa

Püha Vaimu õpetajaks kutsumine on keskne eesmärk kõigis Issanda õppimise eeskujudes.



USUGA ÕPPIMINE NÕUAB NII SÜDANT KUI KA TEENISTUSVALMIS MEELT.



juurest saadetud õpetaja ja neile, kellel on õigus Tema kaaslusele, ilmutab Ta kõik asjad, mis on vajalikud hinge edenemiseks.”¹ Issanda õppimise ja õpetamise eeskju keskne eesmärk on Püha Vaimu õpetajaks kutsumine.

Õppija, kes rakendab moraalset valikuvabadust ja järgib õigeid põhimõtteid, avab oma südame Pühale Vaimule ja saab osa Tema õpetustest, tunnistavast väest ja kinnitavast tunnistusest. Usuga ja usu kaudu õppimine nõuab hingelisi, vaimseid ja füüsilisi pingutusi, mitte üksnes passiivset vastuvõtmist. Meie usust inspireeritud tegude siirus ja järjepidevus on see, millega näitame oma Taevasele Isale ja Tema Pojale Jeesusele Kristusele tahet Pühalt Vaimult õppida ja juhiseid saada.

Vaadake, kuidas misjonärid aitavad Kirikuga tutvujatel usu kaudu õppida. Vaimsete kohustuste enda kanda võtmine, näiteks Mormoni Raamatu uurimine ja selle üle palvetamine, käskude pidamine ja Kiriku koosolekutel käimine, nõuab Kirikuga

tutvujalt usu rakendamist ja tegutsemist. See põhimõte käib ka kõigi liikmete, nii vanemate, õpetajate kui ka juhtide kohta.

Õpetamine, manitsemine ja selgitamine – kuigi need on tähtsad – ei edasta Kirikuga tutvujale, lapsele, õpilasele või liikmele taastatud evangeeliumi tõde. Ainult siis, kui nende usk viib tegudeni ja avab tee nende südamesse, võib Püha Vaim anda neile kinnitava tunnistuse. Misjonärid, vanemad, õpetajad ja juhid peavad muidugi õppima, kuidas õpetada Vaimu väega. Kuid sama tähtis on nende kohustus aidata teistel iseseisvalt usu kaudu õppida.

See õppimine, mida ma kirjeldan, ulatub kaugemale tavalisest tunnetuslikust arusaamisest ja info meelde jätmisest ja kordamisest. Õppimine, millest mina räägin, äratb meid Jumalale (vt Al 5:7), paneb meid maha jätma loomupärast inimest (vt Mo 3:19), toob suure südamemuutuse (vt Mo 5:2) ja pöörab Issandasse nii, et me enam kunagi ära ei lange

(vt Al 23:6). Usu kaudu õppimine nõuab nii südant kui teenistusvalmis meelt (vt ÕL 64:34) ja on selle tulemus, kui Püha Vaim kannab Jumala sõna väe nii nende südamele kui südamesse. Usuga õppimist ei saa kanda üle õpetajalt õpilasele, misjonärit Kirikuga tutvujale, loengu, ette näitamise või kogemust andva ülesande kaudu, pigem peab õpilane rakendama usku ja tegutsema, et ise teadmisi omandada.

Õppimise ja õpetamise eeskju

1. Ole valmis õppima. Kui te osalete oma Pühapäevakooli tunnis ja kuulake, kuidas teie õpetaja teemat esitleb, siis see on hea. Kuid kui olete teinud tööd ja valmistunud, kui mõtlete enne tundi asjadele, mida teie õpetaja palus teil lugeda ja mille üle ta palus teil mõtiskleda ja palvetada, siis võite tunda suurt Vaimu väljavalamist ja Püha Vaim saab teie õpetajaks. Ettevalmistus toob ilmutust.

2. Suhelge, et arusaamist avardada. Ma soovin pöörata teie

tähelepanu sellele salmle. „Määrake endi seast õpetaja ja kõik ärgu olgu kõnemehed samal ajal, vaid rääkigu üks korraga ja kõik kuulaku tema ütlemisi, et kui kõik on rääkinud, siis kõik saaksid haritud kõigi poolt ja et igaühel võiks olla võrdne võimalus” (ÕL 88:122).

See on üks Issanda vägevaid eeskujusid õppimisest ja õpetamisest. Soovitaksin teil vaadata seda salmi teistmoodi: „Määrake endi seast õpetaja.” Kes on õpetaja? Püha Vaim. Kas võib olla, et kui te soovite, et Püha Vaim oleks õpetaja, siis „kõik ärgu olgu kõnemehed samal ajal, vaid rääkigu üks korraga ja kõik kuulaku tema ütlemisi, et kui kõik on rääkinud, siis kõik saaksid haritud kõigi poolt”? Ainuke, kes võib sellist harimist esile kutsuda, on Püha Vaim.

Arusaamise avardamise nimel suhtlemine kutsub ilmutust. Praegusel ajal õpime me Kirikus, kuidas õppida ja õpetada vaimselt tundlikumalt, rangemalt ja nõudlikumalt. Kas teeme alati seda, mida oleme alati teinud, ja saame samu tulemusi nagu alati või parandame meelt ja õpime ning muutume ning õpetame üha enam Issanda viisil?

3. Kutsuge tegutsema. Seda eesmärki võib saavutada vaid ühe lihtsa küsimusega. Mida teen tänu sellele, mida täna õppisin? Ilmutuse ajal tegutsemine toob rohkem ilmutust.

Ma palvetan, et peame sammu Issanda töö kiirenemisega, et me ei tee

lihtsalt seda, mida oleme alati teinud, nii nagu me seda alati teinud oleme.

Ma tunnistan Issanda Jeesuse Kristuse elavast reaalsusest. Ma tunnistan, et Ta elab. Ta on üles tõusnud. Ta seisab selle Kiriku eesotsas ja juhatab selle tegevusi. Ta anub meid kõiki, et peaksime sammu Tema töö kiirenemisega ja järgiksime eeskuju, mille ta on seadnud meie kasvuks ja õppimiseks. ■

25. juunil 2014. a peetud kõnest uute misjonijuhatajate seminaril.

VIIDE

1. James E. Talmage. Articles of Faith, 12. kd (1924), lk 162.



ETTEVALMISTUS TOOB ILMUTUST.

5

MOODUST ÜLDKONVERENTSIST ÕPPIDA

ÜLDKONVERENTS ON IMELINE VÕIMALUS

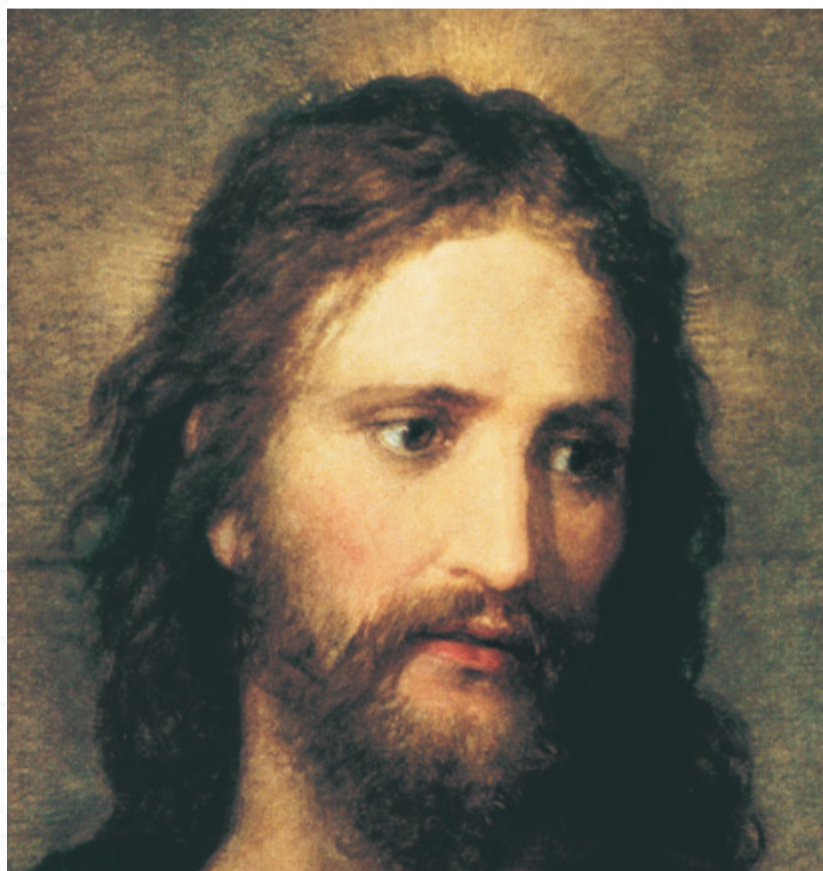
koguneda koos Kiriku liikmetega kogu maailmas, et kuulata Kiriku juhte ja saada Issanda juhatast. Üldkonverentsi sõnumite vaatamine, kuulamine ja uurimine toob teie ellu Vaimu ja aitab suurendada teie tunnistust. See on võimalus saada isiklikku ilmutust ja selle ajal tegutseda.

Järgnevalt on toodud viis moodust, kuidas võime üldkonverentsist õppida.

HEINRICH HOFMANNI KRISTUS JA NOOR VALITSEJA. FRAGMENT

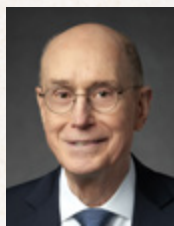
1 PANGE ENNE ÜLDKONVERENTS ALGUST KIRJA KÜSIMUSI

Enne konverentsi algust kirjutage üles oma küsimused ja seejärel pange tähele, milliseid vastuseid konverentsi ajal saate. Teie palved ja küsimused saavad vastuse, kui osalete ja kuulake Vaimu.



2 PÜÜDKE ÕPPIDA KRISTUSEST

Prohvetid tunnistavad ja õpetavad Päästjast (vt Ap 10:43). Kui te kuulake konverentsi sõnumeid, siis mõelge sellele, mida kõnelejad teile Jeesusest Kristusest õpetavad. Võite isegi oma märkmetesse nimekirja teha.



*Teil on võime
saada ilmutust ja
kartmatult selle
ajal tegutseda.*

President Henry B. Eyring. Issand
juhib oma Kirikut – 2017. a sügisene
üldkonverents

3

OTSIGE TEEMASID

Kui olete üldkonverentsi osaliselt kuulanud, siis võite märgata, et mõnda teemat korraldatakse rohkem kui üks kord. See võib olla üks viis, kuidas Vaim aitab tunda ära midagi, mida peate õppima.

5

LEIDKE MOTI- VATSIOONI JA INSPIRATSIOO- NI TEGUTSEMI- SEKS

Kirjutage üles sõnumid ja tsitaadid, mis teid innustavad või tegutsema kutsuvad. See võib aidata teil õpitut rakendada ja aidata pidada meeles mõtteid, kui teil on hiljem vaja meeldetuletust. ■



Usuga ja usu kaudu õppimine nõuab hingelisi, vaimseid ja füüsilisi pingutusi, mitte üksnes passiivset vastuvõtmist.

Vanem David A. Bednar „Issanda viisil õppimine“, lk 50 selles väljaandes.

4

PANGE TÄHELE MORMONI RAAMATU SALME

Võite õppida palju, pannes tähele kirjakohti, millele Kiriku juhid viitavad, eriti kirjakohtadele Mormoni Raamatust, mis on „meie usundi päiskivi“ (Mormoni Raamatu sissejuhatus). Vaadake, kas panete tähele, mitu korda seda üldkonverentsi ajal mainitakse. See, mida leiate, võib teid üllatada.

ÕPETUSED PÜHALT VAIMULT

Need noored valmistusid enne üldkonverentsi saada õpetust Vaimult.

Järgnevad on näited sellest, mida nad õppisid eelmisest konverentsist ja mida nad selle pärast teisiti teevad.



Inspireeritud juhatus

Mina said üldkonverentsist innustust. Kuulates meie juhtide juhiseid, kuidas teisi teenida, Kristust usaldada ja kindlalt raudkäsi puust kinni hoida, tundsin ma, kuidas Püha Vaim tunnistab mulle, et see evangeelium on tõde ning me võime saada igavese elu, kui peame käske ja järgime Jumala sõna. Olen seadnud eesmärgiks olla suuremaks abiks oma kogukonnas ja tugevdada oma tunnistust igapäevase palve ja pühakirjauurimise kaudu. Ma tean, et olen Taevase Isa tütar. Ta elab ja armastab mind igavesti ja alati.

Madelyn B., 16-aastane, Ameerika Ühendriigid, Delaware'i osariik

Madelynist: pere kolmest lapsest vanim, harrastab murdmaajooksu ja laulab; armastab hispaania keelt ja loodab õpetada inglise keelt võõrkeelena



Vastused küsimustele

Enne üldkonverentsi oli mul kaks küsimust: 1) kuidas suhtuda hästi ja aidata oma sõpru, kui nad teevad halbu valikuid ning 2) kuidas tunnistada Kirikust nii, et nad minu üle ei naeraks? Konverentsi ajal tunnistas Vaim mulle, et ma pole üksi. Nüüd tean ma, et kogu südamest pühakirju uurides saan ma vastuseid oma küsimustele sõprade kohta. Ma tean, et mu Isa kuulab mu palveid ja ma püüan iga päev paremaks saada.

Isaak R., 13-aastane, Pichincha, Ecuador

Isaakist: ta on pere ainus laps, talle meeldib klaverit mängida, uisutamine, jalgpall, judo, ujumine, laulmine ja komide valmistamine; tahab saada arstiks ning tema lemmikvärv on roheline





Kutsutud kasvama

Üldkonverents tugevdas minu soovi järgida Jeesuse Kristuse evangeeliumi rada. See aitas mul teada ja mõista, et see on õige Kirik, mis toob meile valgust ja õnne. Tundsin, kuidas Vaim kutsub mind iga päev kasvama ja Mormoni Raamatut lugema, et saada tugevam tunnistus evangeeliumist. Ma usun, et minu Taevane Isa soovib, et ma kuulaksin neid inspireeritud sõnumeid.

Vicente A., 16-aastane, Tšiili pealinna piirkond

Vicentest: ta on neljalapselise pere vanim laps; talle meeldib mängida videomänge, kuulata muusikat ja mängida jalgpalli; ta osaleb teatritegemisel ja soovib teenida misjonil

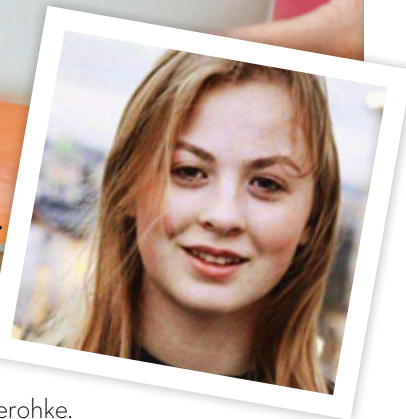


Valmistunud õppima

Ma tunnen üldkonverentsi ajal tugevat Vaimu. Kui olen hakanud ennast konverentsiks vaimselt ette valmistama ja küsimustele mõtlema, on konverentsil minu elus hoopis teine tähendus ja olen igast kõnest palju õppinud. Olen tänulik prohveti ja apostlite eest ja tean, et Taevane Isa on nad saatnud meid juhtima ja juhatama.

Ben H., 17-aastane, Ameerika Ühendriigid, Kentucky osariik

Benist: armastab sporti; mängib koolis korvpalli ja tennist, talle meeldib suusatada, lumelauaga sõita, reisida ja matkata



Valguse otsimine

Üleeelmine aasta oli minu jaoks väljakutseterohke.

Minu isa võitles vähiga ja minu linnas toimusid terrorirünnakud. Tundsin ärevust, mõeldes, kuidas võin tunda rahu, kui ma oma vaimse ja füüsilise turvalisuse pärast muretsen. Üldkonverentsilt õppisin, et võime leida rahu, kui elame vooruslikult, täidame oma südame usuga ja hoiaime silme ees igavikulist vaadet. Sain innustust pöörduda rasketel aegadel Kristuse poole ja mitte toetuda omaenda mõistmisele. Ma tean, et võin saada üle pimeduse mõjudest, kui otsin Kristuse valguse eredust.

Olivia H., 17-aastane, Belgia

Oliviast: ujuja; talle meeldib teenida vabatahtlikuna supiköögis, asendusperes ja oma kooli järelõppe programmis.

„MA
LUBAN
KIRIKU NOORTELE LIIKMETELE,
ET KUI TE
KUULATE
[ÜLDKONVERENTSI],
TUNNETE TE, KUIDAS VAIM
TEIE SISSE HOOVAB. ISSAND
ANNAB TEILE TEADA,
MIDA TA TEILT ELUS OOTAB.”

Vanem Robert D. Hales (1932–2017)
Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist.
„Üldkonverents: tugevdab usku ja tunnistust”
– 2013. a sügisene üldkonverents.

Faktid ÜLDKONVERENTSI kohta

Konverentsikeskuse
orelil on

7667

vilet, kuid publikule on
näha vaid 170 vilet

President Russell M.
Nelson on oma
34 aasta jooksul
üldjuhina pidanud

84

üldkonverentsikõnet

Üldkonverentsi
vaatavad
inimesed

221

riigis ja
territooriumil

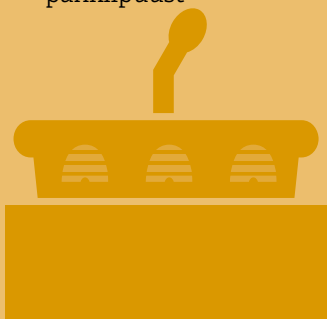
Kõned
tõlgitakse

94

keelde



Puit, millest on
valmistatud
konverentsikeskuse
kõnepult, pärineb
**PRESIDENT
GORDON B.
HINCKLEY**
(1910–2008) vanast
pähklipuust



Üle

100 000

inimese osaleb viiel istungil
konverentsikeskuses Salt Lake Citys Utah'
osariigis Ameerika Ühendriikides

LENNUK BOEING 747 –

mis on 70 meetrit pikk – mahub
konverentsikeskuse auditooriumisse



Igal konverentsil
peetakse umbes

35

kõnet



ÜLDKONVERENTSIL TEHTUD MÄRKIMISVÄÄRSED TEATED:

SEPT 1995:

„Perekond: läkitus
maailmale”

APR 1998:

Väiksemate
templite ehitamine

APR 2001:

Pandi alus Alalise
Hariduse fondile

OKT 2012:

Alandati
misjonäride
vanusepiirangut

APR 2018:

Teenimine
asendab kodu- ja
kõlastusõpetust

„Kuidas saan ma kutsuda oma koju Vaimu, kui pereliikmed tülitsevad ja vaidlevad?”

OLE RAHUTEGIJA

„Kui meil ei ole võimalik muuta teiste käitumist, siis peame võtma ette iseenda õige juhtimise. ..

Selle asemel, et pereliikmetega vaielda ja tülitse-da, peame suhteid parandama, kuu-lama ja koos aru pidama.”

Elder Marvin J. Ashton
(1915–1994), Kaheteistkümne
Apostli Kvoorumist. No Time for
Contention. – 1978. a kevadine
üldkonverents.



Palu vabandust

Olen leidnud, et kui me tülitseme, siis vaban-damine ja oma vigade tunnistamine isegi siis, kui arvad endal õiguse olevat, aitab rahu taastada. Seejä-rel astu eemale, püsi vagusi, vaheta teemat või leia midagi, mille suhtes te ühel meelel olete. Ei lähe kaua, enne kui Vaim naaseb.

Dylan M., 15-aastane, California osariigist
Ameerika Ühendriikidest

Lihtsalt armasta

Olen leidnud, et oma pere vastu puh-ta armastuse näitamine kutsub meie koju Vaimu. Prohvet rääkis armas-tusest kui katalüsaatorist, mis toob muutust, ja palsamist, mis tervendab hinge. Armastuse vaim toob koju turvatunde ja rahu.

Joseph C., 18-aastane, Arizona osariik,
Ameerika Ühendriigid

Räägi oma perega

Kui sinu pereliikmed ei ole Kiriku liikmed, siis räägi neile, kui halvasti sa end tunnend, kui nad tülitsevad, ja palu neil ennast parandada. Kui see ei toimi, siis palveta ja proovi uuesti. Kui nad on liikmed, siis tuleta neile meel-de, et nad on Jumala lapsed ja peaksid tülitsemist vältima.

Carolina S., 19-aastane, Goiás, Brasiilia



Palveta, et tunda Vaimu

Kui pere sinu ümber tülitseb, on raske tunda Vaimu kohalolekut, kuid see ei tähenda, et sa ei

võiks seda tunda, kui oled vääriline. Palveta oma südames, et võiksid tunda rohkem Issanda Vaimu ja pööra rohkem tähelepanu saadud õhutustele. Taevane Isa võib aidata sul tunda rahu ja teada, kuidas kõige paremini aidata tuua rahu sinu koju.

Katie G., 17-aastane, Utah' osariik, Ameerika Ühendriigid

Püüa leida üksmeel

Räägi oma perega, et lahendada probleem viisil, mis oleks kõigile kasulik, või jaga pühakirjasalmi või laula kirikulaulu. Võid paluda Taevase Isa abi probleemi lahendamisel. Sel viisil rahunevad kõik maha ja suudavad probleemi lahendada ilma karjumise ja vägivallata. Kindlasti täidab Püha Vaim teid kõiki rahuga ja annab soovi tülitsemine lõpetada.

Luis F., 14-aastane, Playa del Carmen, Mehhiko

Vastused on mõeldud selleks, et pakkuda tuge ja nõu. Tegemist pole Kiriku ametliku õpetusega.



Kas tunnistus on enam kui lihtsalt tunne?

Päästja rääkis tunnistusest, kui Ta ütles Peetrusele: „Liha ja veri ei ole sulle seda ilmutanud, vaid mu Isa, kes on taevas” (Matteuse 16:17). See on teadmine Jumalalt, mis ilmutatakse Püha Vaimu kaudu.

Püha Vaim on hääl, mida me pigem tunneme kui kuuleme ning see tuleb „sinu meeles ja sinu südames” (ÕL 8:2; rõhutus lisatud) – ehk nii meie mõtetes kui ka tunnetes.

Prohvet Joseph Smith kirjeldas ilmutuse vaimu järgmiselt: „Teisse voogab puhas arukus, [andes] teile ootamatuid ideid” (*Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith* [2007], lk 132).

Kui me pöörame oma meele ja südame – oma mõtted, tunded ja soovid – Jumala poole, siis võib Ta rääkida meie meeles ja südames Püha Vaimu vaikse, tasase häälega. Kui Ta meie vaimule räägib, paistavad meile tulevat teatud tunded ja mõtted. See on tunnistus, mida Ta meile annab.

Mida sina arvad?

„Kuidas leida heade käitumisnormidega sõpru?”

Saatke oma vastus ja soovi korral ka kõrge resolutsiooniga foto 15. novembriks 2018 aadressil liahona.lds.org (klõpsake „Submit an Article”).

Vastuseid võidakse pikkuse ja selguse huvides toimetada.

Teerajad, mis valmistavad teid ette tulevikuks

Brooke Barton
Kiriku ajakirjad

Ma ei usu, et ükski 14-aastane tüdruk unistab end leida tolmu-
sest tallist, hoidmas roostes labidat ja koristamas haisvat hobu-
sesõnnikut. Kuid seda ma tegin iga päev pärast kooli, kuni sain
küllalt vanaks, et leida teine töökoht.

See, et pidin keskkooli ajal töötama, polnud ideaalne, kuid ma mõistsin, et kui tahan kunagi saada tööd, mis mulle meeldib – tööd, mis ei kaasanud loomade järelt koristamist –, siis pean kolledžisse minema, aga kolledži jaoks on raha vaja. Ma teadsin, et minu jaoks on hariduse saamine samm (loodetavasti) rahuldust pakkuva karjääri suunas.

Tore on see, et minu valitud rada on vaid üks mitmest, mis võib aidata teil õppida töötama ja oma vajaduste eest hoolitsema. Seda kutsutakse ajalikuks ja vaimseks enesega toimetulekuks. Kui te oma valikuid kaalute, siis püüdke valida rada, mis teid kõige paremini ette valmistab.

Järgmised lood on inimestelt, kes vaid mõne aasta eest olid teievanused. Nende noorte täiskasvanute eeskuju järgides võite leida oma raja eduka enesega toimetuleku suunas.



ARVESTAGE TEID ÜMBRITSEVAID VAJADUSI

Oudom Piseth, Kambodža

Selleks, et oma eesmärgi saavutada, ütlen ma endale, et kõvasti töötamine on väga tähtis, kuid
steine viis edu saavutada on targalt töötades. Pärast Inglismaal misjonil teenimist naasin ma
Kambodžasse ja vaatasin tööturгу. Vaatasin, kui kaua kestab iga töökoolitus ja kui palju see maksab.

Leidsin, et riidekaupmehe koolitusprogramm on lühike, kuid raske, ja paljud inimesed seda ei teinud. Nägin, et see oli hea võimalus ja otsustasin selle kasuks. Nüüd olen selle programmi lõpetanud ja töötan ühes riidefirmas kaupmehena.

Õige karjääri leidmine võib olla väga raske, kuid Päästja abistab ja innustab mind.

Käite te koolis, otsite töökohta või õpite elukutset, arendate te omadust, mis on oluline Jumala kuningriigi ehitamiseks.

KASUTA HARIDUST, ET UKSI AVADA

Iolanda Teixeira, Roheneemesaared, Aafrika

Minu ema innustas mind alati, öeldes: „Haridus on edu võti!” Tahtsin paremat tulevikku endale ja eriti oma perele ning selleks pidin oma haridusteed jätkama. Kuna mul ei olnud tol ajal raha, et kolledžisse minna, taotlesin ma toetust, et käia tehnikumis ja õppida arvutisüsteeme ja nende hooldamist.

Õpingute jooksul seisin silmitsi erinevate katsumustega, kuid see ei takistanud mind edasi minemast ja vaimusilmas paremaid aegu ootamast. Palvetamine oli mulle suureks abiks. Otsisin alati Issanda juhatust. Olen alati olnud pühendunud oma õpingutele ja tänaseks oma tööle, andes endast parima arvutitehnika ja turundusassistendina.



TÖÖTA PRAEGU, ET SAAVUTADA ENDA SOOVITUD TULEVIK

*Ann-Sophie ja Lawrence Cavin, Šotimaa,
Ühendkuningriigid*

Ann-Sophie: tahtsin alati ülikoolis õppida, kuid minu plaanid selles osas, mida õppida, muutusid teismeliseea jooksul päris tihti. Pärast keskkooli lõpetamist olin kuus kuud haiglas vabatahtlikuks. Sellest ajast peale on mul olnud soov meditsiiniõeks saada, kuid ei uskunud, et suudan selle tõeks teha.

Meie koguduse enesega toimetuleku klassis paluti meil valida töö, mis meile meeldiks, isegi kui meil puuduvad selleks vajalikud kvalifikatsioonid. Ma palvetasin, et teada, mida valida, ja mulle tuli pidevalt mõttesse õendus. Otsustasin järgida Issanda õhutusi.

Selle raja valimine pole olnud kerge. Alustuseks uurisin ma õendusprogrammi ja mida minu õpingud nõuaksid. Rääkisin inimestega, kes sarnase teekonna läbi tegid. Kui ma esimest korda õendusprogrammi taotluse esitasin, pandi mind ootejärjekorda. Kuid ma ei andnud alla, ma taotlesin uuesti ja sain lõpuks sisse. Mõnikord tuleb meil olla kannatlik ja panna usaldus Issandasse, sest Temal on meiega omad plaanid.



Lawrence: noorena seadsin endale eesmärgi olla parim vaatamata sellele, mis ainet ma õppisin või millist tööd ma tegin. Püüdsin alati õppida ja paremaks saada, et anda endale parim võimalus eduks.

Praegu töötan juhatajana riidefirmas, kuid soovin saada politseinikuks. Šotimaal pead sa olema kolm aastat riigis elanud, enne kui võid politseinikuks kandideerida. Kuna ma teenisin kaks aastat misjonil väljaspool Šotimaad, siis pean veel mõne kuu ootama, enne kui võin politseiga liituda.

Kuigi see on olnud suur takistus, ei ole ma alla andnud. Mul on hea töökoht, et oma peret ülal pidada ja olen teinud kõvasti tööd, et saada hea soovitus tulevastele töökohtadele kandideerides.



OMA RAJA AVASTAMINE

1.

TUNNE ENNAST

Mida te hästi oskate? Mida teile teha meeldib? Nendele küsimustele vastamine võib aidata teil leida potentsiaalset karjääri, mis sobib teie juba olemasolevate oskuste, huvide ja annetega.

VIHJE: soovi korral küsige oma vanematelt, õpetajatelt ja sõpradelt, milliseid andeid nad teis näevad. See, mida nad ütlevad, võib teile üllatusena tulla.

2.

TUNNE END ÜMBRITSEVAT MAAILMA

Millisele tööjõule on teie piirkonnas nõudlust? Millised firmad töölisi otsivad? Arukas oleks valida karjäär alal, mis teie piirkonnas kasvab ja tulevikus võimalusi pakub.

VIHJE: kolledžid, ülikoolid ja ametikoolid teavad sageli, millistele oskustele on nõudlust ja millised tööstusharud kasvavad.

3.

TEADKE, MIDA PEATE EDASI TEGEMA

Millist ettevalmistust teie valitud töökoht nõuab? Kust võite saada vajamineva koolituse ja hariduse? Kuidas te selle eest makstate? Et saavutada pikaajalisi karjäärieesmärke on vaja teada, kuidas nendeni jõuda.

VIHJE: soovi korral rääkige kellegagi, kes on sellel alal juba tegev. Esitage neile küsimusi. Enamik inimesi annab meelsasti nõu ja pakub soovitusi.

Nagu need noored täiskasvanud, leiate ka teie, et erinevad rajad võivad teid valmistada ette, et hoolitseda enda ja oma tulevase pere eest. Seda eesmärki silmas pidades võite teha plaani, et edu saavutada. Vanem Dieter F. Uchtdorf Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist õpetas: „Andke endast parim ning tehke kõike, mida teete, suurepäraselt, et kujundada head mainet. Seadkem meeled ja keha valmis iga järgmise päeva hiilgavateks töövõimalusteks.” (Majanduse kaks põhimõtet. – 2009. a sügisene üldkonverents) Kui te keskendute praegu õppimisele ja töötamisele, siis loote harjumusi, mis aitavad teil tulevikus ennast kindlamalt tunda. ■

Toimetaja märkus: soovi korral paluge, et teie piiskop tutvustaks teie vaia enesega toimetuleku spetsialisti. Nemat võivad aidata teil avastada võimalikke haridus- ja töövõimalusi.

Jumala armastuse edasiandmine



Allie B., 12-aastane, Kentucky osariik, Ameerika Ühendriigid

Mõni aeg tagasi kolisime koos perega Kentucky osariiki.

See kurvastas mind, kuna meist jäid maha kõik minu sõbrad ja sugulased. Kentucky oli väga erinev sellest, millega ma harjunud olin. Kui ma esimest korda kirikusse läksin, nägin, et seal ei olnud palju inimesi. Kui ma mõistsin, kui väike minu kogudus oli, siis otsustasin, et selle asemel, et sellest halvasti arvata, võtan hoopis midagi ette.

Järgmisel hommikul läksime koos emaga poodi. Enne kodust lahkumist haarasin kaasa paki jaotusmaterjali. Kui me poodi jõudsime, võtsin ma šokolaadi ja läksin sellega kassasse. Kassapidaja skaneeris šokolaadi ja andis selle mulle. Mina ulatasin selle talle tagasi. Ta vaatas mind segaduses ja ütles: „Te just maksite selle eest.”

Ma vastasin: „Ma tean, aga ma kingin selle sulle!” Siis lisasin ma šokolaadile ühe jaotusmaterjali kaardi. Ta naeratas ja tänas mind. Ta vaatas kaardi tagaküljele, kuhu olin kirjutanud „igaüks on Jumala laps”. Lahkusin rõõmsana, teades, et isegi kui ta Kirikuga ei liitu, olen teinud midagi head.

Hiljem samal päeval meenus mulle, et olin unustanud ülejäänud jaotusmaterjali kassa juurde. Kui me järgmine kord poes olime, läksin küsima, kas kaardid on veel alles. Siis nägin ma midagi, mis sundis mind peatuma. Oma viies kassas olid kaardid kirjaga „igaüks on Jumala laps”. Kassapidaja oli need laiali jaganud! Ma olin väga õnnelik selle üle, mida olin teinud. ■



Kanjonipalve



Carsen K., vanus 11, Utah, Ameerika Ühendriigid

Elmisel aastal käisin koos isa ja vennaga matkamas. Matkasime sügavale kanjonisse. Peagi astusime pearajalt kõrvalrajale. Leidsime suured koopad ja suurepäraseid vaateplatvormid. Me ronisime kõrgemale ja kõrgemale üle lahtiste kivide ja kõrgete küngaste.

Mõne aja pärast olime täiesti eksinud. Me ei teadnud, mis suunas minna, et alla kanjonisse tagasi jõuda. Jäime tihnikusse kinni, kaotades silmist nii kanjoni tipu kui ka põhja. Muutusin ärevaks. Ma ei teadnud, kuhu minna ja ka minu isa oli eksinud.

Hakkas pimedaks minema ja ilm muutus külmaks

ning me polnud ikka veel leidnud teed kanjonist välja. Ma teadsin, et Taevane Isa teab, mis suunas minna.

Ütlesin: „Kui me tahame siit välja pääseda, siis peame palvetama.” Nii me kolm siis põlvitasime palves, paludes, et Taevane Isa meid kanjonist välja juhataks.

Kui me uuesti kõndima hakkasime, ütles hea tunne mulle, et kui ma näen kõrget puud, peaksin pöörama vasakule. Kui olin vasakule pööranud, nägin meie autot. Ma tean, et Taevane Isa meid kanjonist välja aitas. Taevane Isa vastas meie palvele ja me jõudsime turvaliselt kanjonist välja – vahetult enne päikeseloojangut.

Olen väga tänulik palve väe ja meie palvet kuulnud Taevase Isa eest. ■

Särades eredalt Tšehhi Vabariigis

Koostanud Sharon Goodrich, Kiriku ajakirjad

Meie oleme Algühingu lapsed Tšehhi Vabariigis. Ja need lood näitavad, kuidas me oma riigis särame.

Kord kaotasin oma lemmikkinda. Olin väga kurb. Me palvetasime koos emaga, kuid ei leidnud seda üles. Ma püüdsin uskuda. Nädala pärast leidis minu väikevend minu kinda tänavalt! Jumal vastab meie palvetele. Ma armastan Teda ja tean, et Tema armastab mind.

Andre W., vanus 9



Mul on koolis sõpru, kes pole meie Kiriku liikmed, kuid kes austavad minu käitumisnorme. Kord ütlesin ma, et peaksime palvetama ja nad nõustusid! Ma olin väga rõõmus.

Ivana A., vanus 11



Läksime koos sõpradege alumisele korrusele. Kui me lifti juurde jõudsim, tundsin end ebamugavalt ja palusin oma sõpradel lifti mitte kasutada. Nad otsustasid siiski liftiga minna. Mina läksin trepist. Kui ma alla



jõudsin, ei olnud minu sõpru seal. Lift oli kinni jäänud! Läks kaua aega, enne kui nad välja said. Olin rõõmus, et midagi tõsist ei juhtunud. Samuti tundsin end hästi, et olin järginud Püha Vaimu.

Amalie N., vanus 10



Rannas hakkas taevas tumenema. Tuul puhus ja kandis rannale hiigellaineid. Seal kõmas kõu, sähvis välk ja sadas rahet. Kõik jooksid varjualust otsima. Meile torm viga ei teinud.

Koduteel nägime kolme vikerkaart. Me teadsime, et Jumal meid aitas ja kaitses.

Jakub B., vanus 10



Koolis on mul sõber, kellega keegi teine sõbrustada ei taha. Teised lapsed ütlesid talle inetusi, mis panid teda ennast inetuna

tundma. Ma rääkisin sellest õpetajale ja kutsusin oma sõbra endaga mängima. See rõõmustas mu sõpra!

Ludmila V., vanus 8



Ma olin ema peale pahane, kuna ei tahtnud vannis käia ja magama minna. Järgmisel päeval olin oma halva otsuse pärast kurb. Ema ütles, et võime Taevase Isa poole palvetada ja andestust paluda. Me põlvitasime ja palvetasime. Ma tundsin end paremini. Ma õppisin, et võime meelt parandada ja tänu Jeesusele Kristusele andeks saada.

Samuel H., vanus 5



Ma jagasin kirikus tunnistust. Selleks oli vaja julgust! Pärast seda tundsin Vaimu.

Eliska K., vanus 11



Kui minu merisiga haigeks jäi, siis ma palvetasin tema eest. Olen tänulik, et Taevane Isa meid aitas.

Aneta P., vanus 10



SAADA MEILE TÄHT!



Me oleme tähtede kogumisega peaaegu lõpuni jõudnud! Kui sa pole meile veel tähte saatnud, siis kiirusta ja saada meile e-postiga foto oma tähest koos oma loo, foto ja vanemate loaga aadressile lahona@ldschurch.org.



„Ma tunnistan Temast, maailma Lunastajast ja meie kõigi Õpetajast.
Ta on elava Jumala Ainusündinud Poeg.”

Vanem Jeffrey R. Holland

Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist

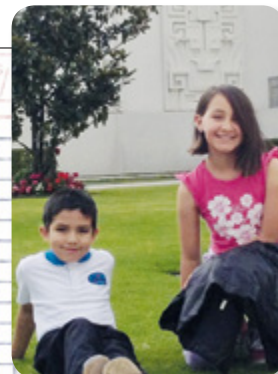
„*Miracles of the Restoration.*” – *Ensign*, nov 1994, lk 34.

Meie lehekülg



Kui ma käin kirikus, tunnen ma Jumala Vaimu ja armastust, mis mul on Tema ja oma Päästja Jeesuse Kristuse vastu. Ma armastan oma Lunastajat.

Ayana B., 7-aastane, Prantsusmaalt

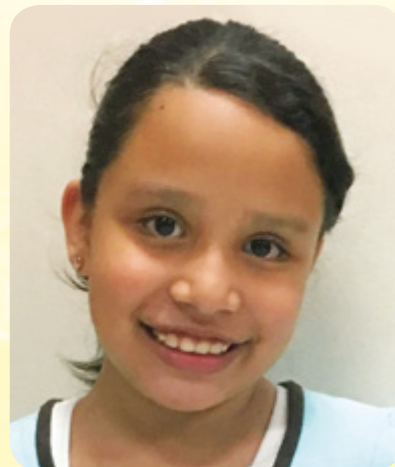


Mulle meeldib koos perega templi juures olla. See on kaunis koht, kuhu ma võin 12-aastaselt minna. See on Issanda koda.

Aldo C., 10-aastane, Mehikost



**„Presidente Monson ja tema nõuandjad”
Omar A., 9-aastane, Peruust**



Mulle meeldib koolis sõpradega evangeeliumi jagada, eriti ühe poisiga, kellel on raskusi rääkimise, kirjutamise ja lugemisega. Üks viis jagada Jeesuse Kristuse õpetatud evangeeliumi on teisi aidates ja teenides. Kui õpetaja annab meile koduse ülesande, siis olen ma alati valmis seda poissi aitama. Mulle meeldib teisi teenida, kuna see aitab mul tunda oma Taevase Isa armastust.

Allison M., 10, El Salvador

Lootus Hollandis

Megan Armknecht

Põhineb tõestisündinud lool

Grace on 15-aastane tüdruk, kes elas Hollandis teise maailmasõja ajal. Sõda oli kestnud juba kaua aega. Hollandi rahvas nälgis ja lootis sõja peatset lõppu.

Teise maailmasõja viimane aasta oli Hollandile kõige raskem. Natsid võtsid neilt kõik. Grace ei saanud koolis käia. Neil polnud sütt, et oma maja kütta. Grace ja tema pere pidid sööma tulbisibulaid, et mitte nälga surra. Tulbisibulad olid *vastiku* maitsega. Kõige halvem oli, et isa oli ikka veel sõjavang.

Kuid õhus oli lootust. Inimesed rääkisid, et natsid on sõda kaotamas. Ja 1945. a maikuu andsid natsid alla. Holland oli lõpuks ometi taas vaba! Inimesed tähistasid tänavatel. Nüüd sai Grace tagasi kooli minna. Enam ei pidanud sõdureid kartma.

Kõige parem oli, kui Grace ja tema vend ühel päeval koolist tulles nägid oma maja ees Hollandi lippu lehvi-
mas. Nad teadsid, et see võib tähendada vaid üht.

„Isa on kodus!” hüüdis Heber.

Grace ja tema vennad jooksid tuppa. Grace lõi käed ümber isa ja kallistas teda. Isa kallistas teda kõvasti vastu. Oli nii hea, et isa taas kodus oli.

Peagi pärast seda hakkas Hollandisse saabuma toidu-, riiete- ja meditsiinipakke. Kiriku juhid Salt Lake



Citys saatsid palju abisaadetisi, et inimesi pärast sõda aidata. Grace sai isegi uue kleidi! Ta oli kandnud sama kleiti viis aastat, seega oli ta uue kleidi üle väga rõõmus.

Esimest korda mitme aasta jooksul oli Grace'il küllalt süüa. Misjoni juhatus ja Hollandi valitsus otsustasid teha algust kartulikasvatamisprogrammiga, et rohkem toitu kasvatada. Kiriku liikmed istutasid lähedalolevatele põldudele palju kartuleid.

Sügiseks oleks neil olnud tuhandeid kartuleid süüa.

„Vaata!” ütles Grace isale võrsuvale kartulitaimemele osutades. „Me ei pea enam kunagi nälga tundma!”

Isa noogutas, aga ei naeratanud. Ta ütles: „Ma rääkisin juhataja Zappey'ga. Ta rääkis mulle, et viimse aja pühad Saksamaal nälgivad ikka veel, just nagu meie nälgisime. Nemad ei saa valitsuselt abi nagu meie.” Isa pani oma käe ümber Grace'i õlgade. „Juhataja Zappey palus, et me annaksime oma kartulid Saksamaa pühadele.”

„Annaksime ära oma kartulid!” Hüüdis Grace. Aga natsid olid ju Saksamaalt! „Isa, nad võivad olla viimse aja pühad, aga nad on ikkagi sakslased.”

„Ma tean, et see pole kerge,” ütles isa. „Kuid nad on samuti Jumala lapsed. Ta armastab neid samuti. Mina andestasin neile, et nad mind vangis hoidsid. Issand võib aidata meil kõigil andestada.”



Grace vaatas üles Isa poole. Ta oli kõige vapram inimene, keda tüdruk tundis, kuid ta ei teadnud, kas tal on isa kombel julgust andestada. Siis meenus talle üks õpetaja koolis sõja ajal. Tema õpetaja oli öelnud, et mitte kõik sakslased ei ole natsid ja mitte kõik natsisõdurid ei ole halvad. Ja nüüd nälgisid tüdrukud ja poisid Saksamaal, just nagu Grace oli nälginud.

Grace hingas sügavalt. „Ma mõistan,” ütles ta. „Anname oma kartulid neile.”

Isa kallistas teda ja naeratas. „Sa oled vapper tüdruk. Seda on raske teha. Kuid me oleme Jeesuse Kristuse jüngrid ja seda on ka meie saksa vennad ja õed.”

Grace naeratas. Tema südames olnud viha lahtus ja ta tundis rahu ja soojust. Ta suudab sakslastele andestada. Ja Jeesus suudab aidata tal neid ka armastada. ■

Autor elab Ameerika Ühendriikides New Jersey osariigis.

Hollandi viimse aja pühad andsid saksa viimse aja pühadele 70 tonni kartuleid ja 90 tonni heeringat. Hiljem, pärast 1953. a suurt ülevujutust Hollandis, saatsid saksa pühad abivahendeid hollandi pühadele.

Mormoni Raamatu lugemise klubi

LIITU KA SINA MORMONI RAAMATU LUGEMISKLUBIGA!

Sa võid lugeda üksi, koos pere või sõbraga. Seejärel saada meile foto, kuidas sa Mormoni Raamatut loed, ja räägi meile midagi, mida sa õppisid oma Mormoni Raamatu lemmikloost. Esita see aadressil liahona.lds.org (klõpsa „Submit an Article”).



Selle kuu pühakiri: **Moroni 10:4**

„... kui te küsite siira südamega, tõsise kavatsusega, uskudes Kristusesse, teeb ta teile selle kohta ilmsiks tõe Püha Vaimu väel.”



Minu lemmiklugu Mormoni Raamatus on peatükis 3. Nefi 17 ja see räägib sellest, kuidas Jeesus lapsi õnnistas. Mulle meeldib see lugu, kuna see räägib meile, kui

palju Jeesus ja Taevane Isa meid armastavad. Ma samastun lastega ja kujutan ennast nende seas seismas.

Barbora J., 11-aastane, Tšehhi Vabariik



Ma armastan Mormoni Raamatut, sest see on õige. Selle kirjutasid prohvetid. See aitab mul valida õige ja aitab mind, kui mul on muresid. Ma usun seda.

Jason S., 10-aastane, Maharashtra, India

Ester oli vapper

Ester oli Pärsia kuninganna. Kuningas ei teadnud, et Ester oli juut. Kuningal oli kuri sõber, kes vihkas juute. Ta pettis kuningat, et too käsiks kõik oma maa juudid surmata. Ester otsustas paluda kuningat, et ta Estri rahva päästaks. Kuid Ester võidi surmata, kui ta kuninga trooni ette läks. Ester palus, et juudid tema eest paastuksid. Kui Ester oma abikaasa trooni ette läks, tervitas kuningas teda. Ester kutsus kuninga ja tema sõbra õhtust sööma. Seal ütles ta neile, et ta on juut. Kuningas ei saanud seadust muuta, kuid lubas juutidel ennast kaitsta. Jumala abiga päästis Ester oma rahva.



Kuninganna Ester. Rebecca C., 8-aastane, Aragua, Venetsueela

Loe Estri kohta kirjakohast Ester 2–8.



ESTER

**Ester oli julge ja uskus Jumalasse.
Mina võin olla vapper ja seista tõe eest!**

- ☐ Õpi pähe viimane osa kirjakohast Ester 4:14.
- ☐ Vaata Vana Testamendi lugude (Old Testament stories) 45. peatükki (inglise keeles) aadressil scripturestories.lds.org.
- ☐ Kui sinu vanemad ütlevad, et sa oled küllalt vana, et paastuda, siis paastu kellegi eest, kellest sa hoolid.
- ☐ Ma võin olla vapper ...

Kuninganna Ester

Kim Webb Reid



Ester oli kuninganna.
Ta oli abielus Pärsia
kuningaga.



Kuningal oli sõber, kes oli väga halb mees. Ta pettis kuningat, et too annaks välja seaduse, et kõik juudid tuleb ära tappa. Kuningas ei teadnud, et tema naine Ester oli juut.

Ester otsustas paluda oma abikaasat kuningat, et ta Estri rahva päästaks. Aga Ester kartis, et kuningas võib vihastuda. Ester palus, et kõik juudid tema eest paastuksid ja palvetaksid. Seejärel läks Ester kuninga juurde. Kuningas ei vihastanud.



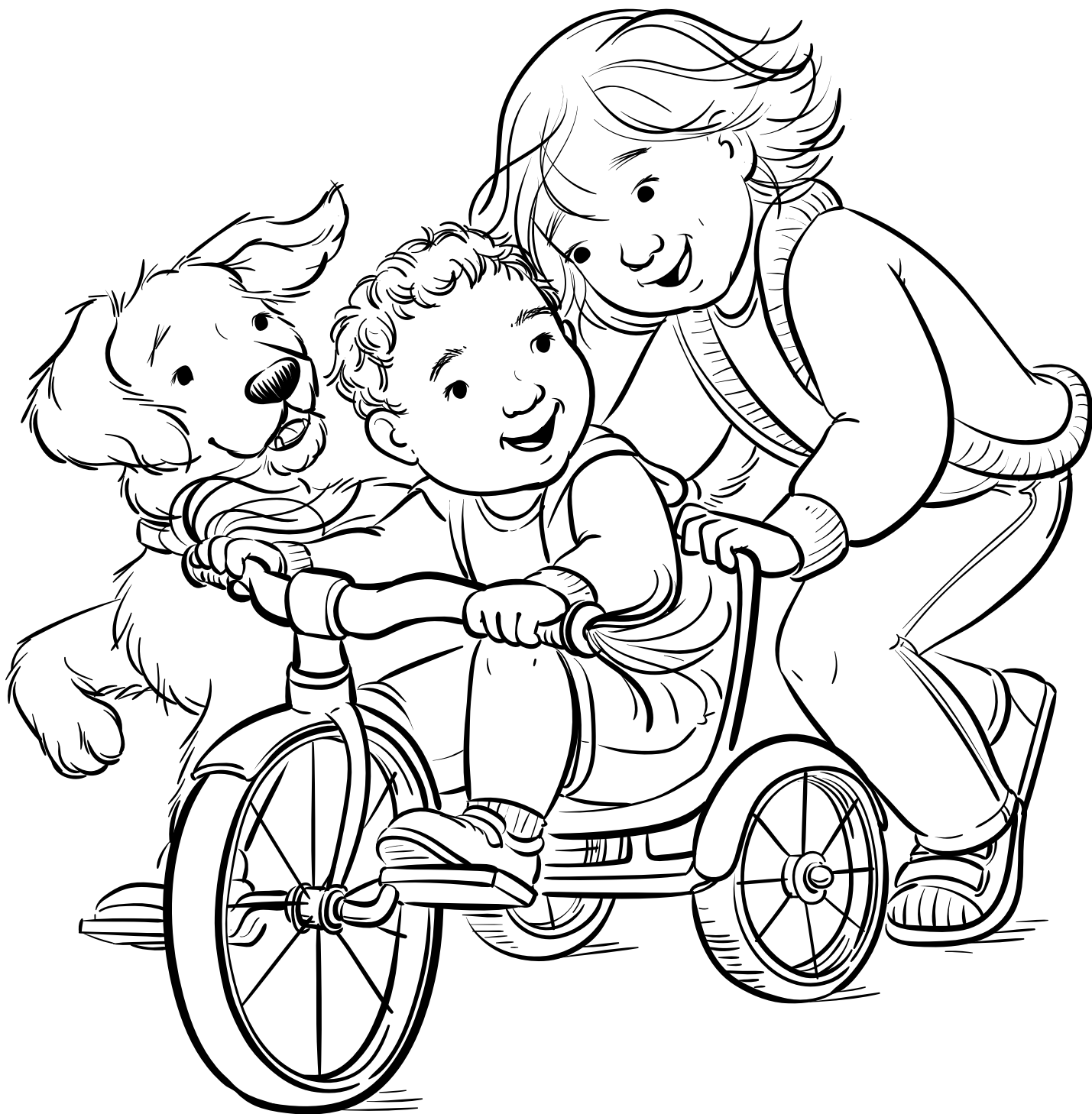
Ester kutsus kuninga ja tema sõbra õhtust sööma. Õhtusöögi ajal ütles Ester kuningale, et *ta* on juut. Kuningas oli vihane, et tema sõber teda petnud oli. Ta ütles juutidele, et nad võisid end kaitsta. Ester aitas oma rahvast päästa!



Me võime palvetada ja paluda Taevase Isa abi.
Me võime olla julged ja vaprad nagu Ester. ■

Kirjakohast Ester 2–8.

Ma saan aidata teistel tunda, et neid armastatakse





**President
James E. Faust
(1920–2007)**

Teine nõuandja
Esimeses
Presidentkonnas

MEIE TOETUS

Vaimne juhatus sõltub suurel määral üksmeelest ... prohvetite, nägijate ja ilmutajatena.

Ma soovin rääkida nende preesterluse juhtide pühadest ametitest, kes on “kutsutud ja välja valitud” (ÕL 55:1) seda Kirikut tänasel päeval juhatama. ..

Mu vennad [Kaheteistkümne Apostli Kvoorumis] on eranditult head, auväärt ja usaldusväärsed mehed. Ma tunnen nende südant. Nad on Issanda teenijad. Nende ainus soov on teha tööd oma suurtes kutsetes ja ehitada üles Jumala kuningriiki maa peal. Tänasel päeval ja ajal teenivad vennad on järeleproovitud, ennast tõestanud ja ustavad. .. Nende süda on nii puhas, nende kogemused on nii suured, nende meel nii terav ja nende vaimne tarkus nii sügav, et juba nende juuresolek tekitab heaolu.

.. [Kui mind kutsuti, siis anti mulle nõu], et tähtsaim, mida ma tegema



peaksin, on olla alati kooskõlas oma vendadega. .. See kõlas kui miski, mida ma tahtsin teha kogu südamest.

.. Ma olen järeldanud, et vaimne juhatus sõltub suurel määral üksmeelest Kiriku presidendiga, Esimese Presidentkonnaga ja Kaheteistkümne Kvoorumiga — keda kõiki on toetatud .. prohvetite, nägijate ja ilmutajatena. Ma ei tea, kuidas me võime loota täielikule kooskõlale Issanda Vaimuga, kui me pole kooskõlas Kiriku presidendiga ning teiste prohvetite, nägijate ja ilmutajatega. ..

Minu nõuanne Kiriku liikmetele on toetada Kiriku presidenti, Esimest Presidentkonda, Kaheteistkümne Kvoorumit ja teisi üldjuhte kogu südamest ja hingest. Kui me teeme seda, oleme me turvalises sadamas. ..

Me peame ka toetama ja heaks kiitma oma kohalikke juhte, sest ka nemad on “kutsutud ja välja valitud”. Iga selle Kiriku liige võib saada nõu piiskopilt või koguduse juhatajalt, vaikonna juhatajalt või misjoni juhatajalt ning Kiriku presidendilt ja tema kaaslastelt. Keegi neist vendadest ei palunud endale oma kutset. Keegi pole täiuslik. Ometi on nad Issanda teenijad, kelle Ta on kutsunud nende kaudu, kellel on õigus Tema inspiratsioonile. Neil kutsututel, toetatutel ja ametisse asetatud on õigus meie toetusele. ■

2005. a sügisese üldkonverentsi kõnest.



EDMUND BLAIR LEIGHTON (1852–1922). PIME MEES SIILOA TIIGI ÄÄRES, 1879, ÖLIVÄRY LÖUNDIL, 100 X 130 CM. BRIGHAM YOUNGI ÜIKOOU KUNSTIMUSEUM
OSTIS SELLE JACK R. WHEATLEY ANNETATUD RAHAGA, 2014.

**EDMUND BLAIR LEIGHTON.
PIME MEES SIILOA TIIGI ÄÄRES.**

„Tema vastas: „Inimene, keda kutsutakse Jeesuseks, tegi muda ja võidis sellega mu silmi ja ütles mulle: Mine Siiloa tiigi ääre ja pese silmi! Aga kui ma sinna läksin ja pesin, sain ma nägijaks! ...

Kui ta ei oleks Jumalast, siis ta ei võiks midagi teha!“ (Jh 9:11, 33)

NOORTELE TÄISKASVANUTELE

**MIKS SINA
SEDA TEED?**

*Mis motiveerib sind
evangeeliumi järgi elama?*

44



NOORED

**KUIDAS VÕIB
PÜHA VAIM TEID
ÕPETADA?**

50, 56

**TÖÖTA PRAEGU,
ET SAAVUTADA
ENDA SOOVITUD
TULEVIK**

62

ÜLDKONVERENTS

**VIIS MOODUST
ÜLDKONVERENTSIST
ÕPPIDA**

50, 54,
58

VIIMSE AJA PÜHADE
JEESUSE KRISTUSE
KIRIK

